

Felles planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel

Etter Plan- og bygningsloven §§ 4-1 og 11-13

Stadfestet av kommunestyret 13/12-2018

Innhold

1. Hvorfor lage en kommuneplan?	4
1.1 Først planprogram, så kommuneplan	4
1.2 Hva skal kommuneplanen vise?	4
1.3 Planbestillingen fra kommunestyret	4
1.4 Samfunnsområder som bør utelates fra planarbeidet, men ikke i planen.....	5
2. Hvordan skal arbeidet med ny kommuneplan foregå?	6
2.1 Kvalitetskrav i planleggingen.....	6
2.2 Organisering av planarbeidet	6
2.2.1 Kommuneplanens samfunnsdel skal behandles først	6
2.2.2 Organisasjonsstruktur for arbeidet.....	6
2.3 Framdriftsplan.....	7
2.4 Medvirkning.....	7
2.4.1 Klar-språk.....	7
2.4.2 Offentlig ettersyn av planprogram	7
2.4.3 Utarbeiding av planforslag.....	8
2.4.4 Offentlig ettersyn av forslag til ny kommuneplan	8
2.4.5 Barn og unge	8
2.4.6 Behandling av innkomne innspill.....	8
2.5 Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel	9
2.5.1 Forslag til disposisjon.....	9
2.5.2 Politiske føringer for arbeidet med samfunnsdelen	10
2.6 Arbeidet med kommuneplanens arealdel.....	10
2.6.1 Planbestemmelser – forslag til disposisjon.....	10
2.6.2 Planbeskrivelse – forslag til disposisjon.....	11
2.6.3 Konsekvensutredning av kommuneplanens arealdel	11
3. Veien fram mot 2030	13
3.1 Om å sette mål, strategier og retningslinjer	13
3.2 Kommuneplanens rolle som overordnet dokument	13
4. Kursen i kommuneplanarbeidet	13
4.1 Hovedmål for fremtidig plan – 4 viktige grep	14
4.1.1 Diskusjonsgrunnlag	14
4.1.2 Forslag til hovedmål	15
5. Utgangspunkt og rammer	15
5.1 Nasjonale rammer.....	15

5.2 Regionale planer og forutsetninger	16
5.3 Situasjonen i Hadsel	17
5.3.1 Befolkningsutviklingen i et 10-års perspektiv	17
5.3.2 Befolkningsutviklingen i et 25-års perspektiv	18
5.3.3 Folkehelsebarometer for Hadsel	20
5.3.4 Kommunebarometeret – kommunen som organisasjon	21
6. Adresseliste	39
6.1 Ved utsending av planprogram til høring	39
6.2 Ved utsending av planprogram etter stadfesting	42
7. Politisk behandling	43
7.1 Vedtak om offentlig ettersyn	43
7.2 Stadfesting av planprogram	43

Navn på planprogram:	Planprogram for kommuneplan 2020-2030
Plan-ID:	KPS 1866 (kommuneplanens samfunnsdel) & KPA 1866 (kommuneplanens arealdel)
Kommune:	1866 Hadsel
Tiltakshaver:	Hadsel kommune
Oppstartvedtak & offentlig ettersyn-planprogram:	Kommunestyrets vedtak av 26/4-2018, jf. sak 23/18
Endelig vedtak, planprogram:	Kommunestyrets vedtak av 13/12-2018 i sak 87/18
Start kommunal saksbehandling:	Januar 2018
Styringsgruppe:	Formannskapet/ planutvalget
Politisk referansegruppe:	Gruppeledere
Arbeidsgruppe:	Rådmann Ola Morten Teigen (prosjektleder) Helse & omsorgssjef Marion Celius Oppvekstsjef Torbjørn Lappegaard Teknisk sjef Øyvind Stensø Skjørholm Økonomisjef Tommy Løveng Hansen Spesialrådgiver Hans Christian Haakonsen (prosjektrådgiver og saksbehandler) Arbeidsgruppen har anledning å ta inn konsultative medlemmer ved behandling av det enkelte tema.
Saksbehandler:	Spesialrådgiver Hans Christian Haakonsen
Plankonsulent:	Ikke avklart
360 saksnr.:	17/00210
Overordnede lokale grunnlagsdokumenter:	Kommuneplanens samfunnsdel 2007-2017, vedtatt av kommunestyret 21/6-2007 Kommuneplanens arealdel 2014-2026, vedtatt av kommunestyret 10/4-2014 Kommunal planstrategi 2016-2019, vedtatt av kommunestyret 29/9-2016
Adresseinformasjon:	Hadsel kommune, Rådhusgata 5, 8450 Stokmarknes epost: postmottak@hadsel.kommune.no Tlf.: 76 16 40 00
Forsidefoto:	Fra Grunnfør, Foto: Hadsel kommune

1. Hvorfor lage en kommuneplan?

I den kommunale planstrategien¹ er i kapittel 2.2 angitt følgende begrunnelse på hvorfor vi skal planlegge i Hadsel. Kommunen ønsker gjennom planleggingen å:

- Påvirke framtiden i ønsket retning gjennom langsiktig tenkning og handling
- Samordne mål og ressursinnsats i kommunen
- Skape legitimitet, felles virkelighetsforståelse og størst mulig enighet om ulike saker
- Gi muligheter til å skape debatt, engasjere og motivere
- Få frem ulike gruppers innsikt gjennom deltakelse og medvirkning
- Få forankret ulike tema i politisk og administrativ ledelse
- Styrke samarbeidet mellom ulike faggrupper og etater

1.1 Først planprogram, så kommuneplan

Dette dokumentet er et planprogram – en slags oppskrift på den videre planleggingen frem til ny kommuneplan. Planprogram for kommuneplan er lovpålagt gjennom plan- og bygningsloven (pbl.) § 11-13 jf. § 4-1 og det er kommunestyret som fastsetter programmet etter at det har vært på høring.

Dette må et planprogram inneholde (jf. pbl. § 4-1):

- Formålet med planarbeidet
- Planprosess m/ frister og deltakere
- Opplegg for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt
- Hvilke alternativer som vil bli vurdert
- Behov for utredninger

1.2 Hva skal kommuneplanen vise?

Kommuneplanens samfunnsdel skal vise:

- Lokale, regionale og nasjonale føringer som har noe å si for planen
- Ulike problemer og utfordringer for kommunen som vi må ta tak i
- Mål og prioriteringer som må til for å komme dit vi vil, og få de resultatene vi ønsker

Kommuneplanens arealdel skal vise:

- Sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk
- Hovedtrekkene i disponeringen av Hadsel sine arealer
- Regler for hvilke nye tiltak og arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene

1.3 Planbestillingen fra kommunestyret

Planbestillingen av ny kommuneplan ligger i planstrategien 2016-2019 som ble vedtatt av kommunestyret 29/9-2016. Det er bestemt å lage felles planprogram for samfunnsdelen og arealdelen, jf. pkt. 4.1 & 4.2 i planstrategien. Her er bestillingen:

Kommuneplanens samfunnsdel

Jf. kap. 4.1 i planstrategien hvor følgende fremgår (sitat):

«Kommuneplanens samfunnsdel 2007-2017 ble vedtatt i kommunestyret 21/6-2007. Denne planen er kommunens overordnede styringsdokument og legger føringer for Hadsel kommunes utvikling frem til 2017.

- Erfaringene med samfunnsdelen har vært gode, og man bør derfor søke etter å videreutvikle denne med nødvendige oppdateringer og tillegg. I tillegg er planperioden i ferd med å løpe ut
- Det skal lages en overordnet retningslinje i samfunnsdelen som sier at overordnet arealplanlegging skal ta utgangspunkt i arealregnskap og realistiske vurderinger basert på fakta
- Det skal lages felles planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel

Enkel revisjon foretas».

¹ Se planstrategien på kommunens hjemmesider:

<http://www.hadsel.kommune.no/getfile.php/3639115.2338.pqvuavaywb/Hadsel+kommunes+planstrategi+2016-2019.pdf>

Kommuneplanens arealdel

Jf. kap. 4.2 i planstrategien hvor følgende fremgår (sitat):

«Kommuneplanens arealdel 2014-2026 ble vedtatt av kommunestyret 10/4-2014. Arealdelen tar inn over seg føringer gitt i samfunnsdelen og gir en overordnet føring på hvorledes arealene i kommunen skal disponeres, og hvilke bestemmelser som gjelder.

Problemstillinger/ tiltak:

- Det skal utformes overordnede retningslinjer for arealforvaltning og utbyggingsstruktur
- Det skal lages felles planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel
- Noen arealer som er avsatt til tiltak har ligget i planen uten at noe har skjedd og uten at det er drivere bak – plankartet bør derfor vaskes
- Det er mangel på byggeklare næringsarealer, og arealreservene er dermed dårlige. En god del av de arealreservene man har fordrer store økonomiske uttellingene fordi de ikke er byggeklare/ regulerte
- Regelverket må oppdateres, noen steder er de uklare, noen steder skjerpene i forhold til loven
- Det er få- eller ingen bestemmelser knyttet til hensynssoner, faresoner, og båndleggingssoner. Dette gjør sonene verdiløse. Unntaket er rundt Stokmarknes lufthavn
- Det er behov for avklaring rundt bebygde områder i LNFR-områder uten spredt boligbygging. Det må bli enklere å få lov til å sette opp tilbygg og garasjer til tomter fradelte til boliger
- Planlegging i sjø og interkommunalt planarbeid. Behov for utarbeidelse av en regional kystsonerplan som tar for seg bruk og vern i strandsonen og i kystnære havområder. Arealplanen må ta høyde for at man kan koble seg mot slik interkommunal plan
- Fortettingsprinsippet. Definerer indre og ytre tettstedsgrenser for Sandnes, Stokmarknes og Melbu. Nye regulerte boligfelt bør i all hovedsak befinne seg innenfor nevnte grenser. Det må fortsatt være åpning for at folk kan bo på bygdene hvis de ønsker det
- Avsette arealformål for idrettsanlegg, viktige nærturområder og områder for barn og unges lek og læring
- Viktige landbruksområder må kartlegges, fastsettes og vises i plankartet og det skal utformes dertil egnede planbestemmelser slik at nasjonal jordvernstrategi og regional jordvernplan ivaretas
- Reindriftshensynet skal inkluderes i alt fremtidig arealplanarbeid

Full revisjon foretas».

1.4 Samfunnsområder som bør utelates fra planarbeidet, men ikke i planen

Kommunen har nylig behandlet to kommunedelplaner som har vært gjennom omfattende planprosesser som også inkluderer medvirkning. Dersom disse områdene gjennomgås på nytt i en planprosess med kommuneplanen vil det bli en gjentakelse av arbeidet vi allerede har gjort. Dette anses som uhensiktsmessig og urasjonelt all den tid debattene rundt disse fortsatt er såpass nye. Det tilrås derfor at man i planprosessen tar med seg de politiske målsettingene fra kommunedelplanene inn i kommuneplanen som delmål slik at man får en god kobling – og en rasjonell og enklere prosess.

Planene det gjelder er:

- *Kommunedelplan, skolebruksplan 2016-2026* vedtatt av kommunestyret 15/12-2016 i sak 133/2016
- *Kommunedelplan, plan for omsorgstjenesten 2017-2026*. I skrivende stund er denne ikke vedtatt men den politiske prosessen er i gang.

2. Hvordan skal arbeidet med ny kommuneplan foregå?

2.1 Kvalitetskrav i planleggingen

I den kommunale planstrategien er i kapittel 2.1 angitt at planleggingen skal kjennetegnes med høy kvalitet som betyr at:

- *Planleggingen skal ta inn over seg lokale- og regionale utfordringer og søke å løse disse på en målrettet og bærekraftig måte*
- *Planleggingen skal gi resultater som betyr at kommunen og evt. samarbeidsparter må ha evne til å gjennomføre planene. Planer må ha gjennomføringsressurser på lik linje med at en bil må ha hjul*
- *Kommuneplanen vil ha en mer generell karakter mens delplaner vil være mer handlingsorienterte og i sterkere grad være knyttet opp mot styringsdokumentet*
- *Planleggingen skal være behovsstyrt og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig*
- *Planleggingen skal være godt forankret gjennom klare og gode planprosesser der medvirkning står sentralt*
- *Folkehelse og barn- og unges oppvekstvilkår skal inngå som emne i all planlegging*
- *Planer skal utformes med tydelig og kortfattet innhold. Språket skal være enkelt slik at planinnholdet blir lett tilgjengelig og forståelig.*
- *Planleggingen skal bygge på et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag. Kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til planens karakter og dens konsekvenser for mennesker, samfunn og natur.*

2.2 Organisering av planarbeidet

2.2.1 Kommuneplanens samfunnsdel skal behandles først

Det er et felles planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Dog legges det opp til at kommuneplanens samfunnsdel skal behandles først. I denne vil det ligge overordnede arealpolitiske retningslinjer man må ta inn i arealdelen

2.2.2 Organisasjonsstruktur for arbeidet

Kommunestyret har øverste ansvar for kommuneplanarbeidet med følgende oppgaver:

- Vedtar utleggelse av planprogram
- Fastsetter planprogram
- Vedtar utleggelse av høringsutkast
- Vedtar ny kommuneplan

Formannskapet er politisk styringsgruppe med følgende oppgaver:

- Politisk beslutningsorgan i alle faser av planarbeidet
- Fatter prinsippavgjørelser og foretar strategiske valg underveis i planprosessen i henhold til føringer fra kommunestyret

Politisk referansegruppe har en konsultativ rolle og består av partienes gruppeledere som har følgende oppgaver:

- Oppfordrer til partipolitisk debatt
- Tar med politiske signaler fra partiene inn til arbeidsgruppa
- Uttaler seg i forhold til planutredninger som gjøres

Rådmannens ledergruppe er administrativ styringsgruppe med følgende oppgaver:

- Administrativt ansvar for planarbeidet
- Sørger for helhetlig og tverrfaglig fokus i forhold til kommunens oppgaver
- Ser til at kommuneplanforslaget utarbeides på en måte som kan følges opp i styringsdokumentet (økonomiplan)

Prosjektleder er rådmannen som støttes av plan- og utviklingsavdelingen. Underveis i prosessen kan det bli opprettet arbeidsgrupper etter behov.

2.3 Framdriftsplan

Da utarbeidelsen av planer er dynamiske prosesser som involverer en lang rekke parter, vil framdriftsplaner ofte måtte justeres etter hvert som arbeidet skrider fram. Denne framdriftsplanen gir derfor først og fremst et bilde på planarbeidets varighet under forutsigbare omstendigheter. Planprogrammet fastsettes av kommunestyret i begynnelsen av 2018. Dette året vil gå med til å jobbe med planforslaget. Målet er at et forslag til kommuneplan skal behandles i kommunestyret før sommeren 2020.

	2018				2019				2020			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Behandling av forslag til planprogram	■											
Offentlig ettersyn av planprogram		■	■									
Fastsettelse av planprogram				■								
Utarbeiding av planforslag, kommuneplanens samfunnsdel				■	■							
1. gangs behandling					■							
Offentlig ettersyn					■	■						
Bearbeiding av plan						■	■					
Vedtak, kommuneplanens samfunnsdel							■					
Utarbeiding av planforslag kommuneplanens arealdel						■	■					
1. gangs behandling								■				
Offentlig ettersyn								■	■			
Bearbeiding av plan									■	■		
Vedtak, kommuneplanens arealdel										■	■	

Når kommuneplanen er vedtatt, skal den følges opp i styringsdokumentet og økonomiplan, samt kommunens øvrige planverk.

2.4 Medvirkning

Utformingen av framtidens Hadsel er et felles ansvar selv om det er kommunestyret som formelt eier planen. Derfor må alle enkeltpersoner, lag, foreninger og organisasjoner, samt næringslivet få anledning til å delta slik at de kan påvirke beslutningsprosessen. Det er dette som kalles medvirkning, og det er også lovpålagt.

Gode innspill til planleggingen kan bidra til å få frem ulike syn og interesser som ellers ikke ville kommet fram. Medvirkning kan fremme kreativitet og engasjement, og være en arena for demokratisk deltakelse i lokalsamfunn. Samtidig er medvirkning ressurskrevende, både i forhold til organisering og oppfølging.

Muligheten for å påvirke planarbeidet er størst i begynnelsen, men engasjementet er vanligvis størst nå planen er på sitt mest konkrete, altså når det nærmer seg vedtak. Siden kommuneplanen handler om samfunnsplanlegging i vid forstand, kan det være mer utfordrende med tidlig medvirkning enn for mer avgrensede planer. Medvirkningen for kommuneplanen legges opp på følgende måte:

2.4.1 Klar-språk

Planen bør utformes med et folkelig språk slik at den blir inkluderende og kommuniserer godt med politikere, innbyggerne og andre. Vi legger opp til å utforme planen ut fra språkrådets «*Klart språk-plakat*»², slik at innbyggerne lettere kan sette seg inn i planen. Klart språk fremmer demokratiet og rettssikkerheten, klart språk sparer tid og penger og klart språk skaper tillit. En av kommunens norsklærere vil bli leid inn for å gjennomgå planen for å se at den kommuniserer godt.

2.4.2 Offentlig ettersyn av planprogram

- Kunngjøring i Vesteraalens avis, Bladet Vesterålen og på kommunens hjemmeside og i sosiale medier
- Brev til overordnede myndigheter, firma og organisasjoner
- Informasjonsmøte, samt et eget møte med ungdomsrådet
- Alle kan komme med innspill til planprogrammet

² Se språkrådets «Klarspråk»-plakat: <http://www.sprakradet.no/Klarsprak/skrivehjelp/Skriverad/Vaer-klar/>

2.4.3 Utarbeiding av planforslag

- Innhenting av aktuelle data
- Diskusjoner i de politiske partiene
- Egen diskusjon med de unge, ungdomsråd etc.
- Egne møter med bedrifter, organisasjoner, foreninger, o.l.
- Idéverksted/workshops
- Samle dataene og formulere et utkast til planforslag

2.4.4 Offentlig ettersyn av forslag til ny kommuneplan

- Utkast til plan - politisk behandling og behandling i de kommunale råd og foretak
- Kunngjøring i Vesteraalens avis, Bladet Vesterålen og på kommunens hjemmeside og i sosiale medier
- Åpen dag om utkast til kommuneplan
- Ett eller flere informasjonsmøter eller arbeidsmøter om utvalgte tema
- Ved behov skal det organiseres egne møter med grunneiere eller spesielle grupper som kan bli særlig berørt av planforslaget
- Alle kan komme med innspill til planforslaget

2.4.5 Barn og unge

- Egne møter med barn og unge, fortrinnsvis på skolen. I forkant av møtene skal skolene gjennomgå FNs barnekonvensjon³ for elevene slik at de blir kjent med sine rettigheter, bl.a. retten til å bli hørt og arbeidet med kommuneplanen skal settes i lys av barns rettigheter.
- Kommuneplanen skal behandles i ungdomsrådet
- Hadsel kommune har barnetråkkregistreringer for Stokmarknes, der barna selv har markert hvilke områder de bruker til lek og fritid. Dog mangler vi registreringer for Sandnes og Melbu – dette må utarbeides etter samme metode for Stokmarknes. Spesielt viktig å få frem er viktige leke- og friområder i boligfeltene. Registreringene med egen rapport skal legges til grunn for arbeidet med kommuneplanen.
- Det skal gjøres egne registreringer for barnehagenes bruk av uteområder. Registreringene skal ikke være absolutt førende for arealdisponeringen, men skal hjelpe å sikre at barnehagene har gode bruksområder i eget nærområde.

2.4.6 Behandling av innkomne innspill

Innkomne innspill skal behandles. Det skal vises i hvilken grad innspillet har blitt vektlagt. Utfallet av en behandling kan være at:

- Innspillet tas til følge
- Innspillet tas ikke til følge ut fra en oppgitt begrunnelse
- Innspillet tas delvis til følge ut fra en oppgitt begrunnelse

Innspill og merknader blir behandlet i samlet saksfremstilling til politisk nivå, enten tematisk eller hvert innspill hver for seg.

³ Se barneombudet: <http://barneombudet.no/dine-rettigheter/barnekonvensjonen/>

2.5 Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel

I planstrategien legges opp til en enkel revisjon av kommuneplanens samfunnsdel. Det anføres at man har gode erfaringer med nåværende plan og at man derfor ønsker å videreutvikle denne. Det foreslås derfor at arbeidet tar utgangspunkt i eksisterende plan, drøfter denne, og at man foretar de endringer som er nødvendige.

Imidlertid mangler planen et hovedmål som tar tak i den aller viktigste utfordringen for kommunen, nemlig befolkningsutviklingen og befolkningssammensetningen (jf. kapittel 3.1 i planstrategien). Mer om overordnet hovedmål i kapittel 3.

2.5.1 Forslag til disposisjon

Forslaget til disposisjon følger emnevis i stor grad eksisterende samfunnsdel.

Forord

1.1 Bakgrunn

1.1.1 Kommuneplanlegging

1.1.2 Planprosess

1.1.3 Oppfølging, resultatmåling og rullering

1.2.1 Visjon

1.2.2 Verdigrunnlag

2. Samfunnsdel

2.1 Kommunen som utviklingsaktør

2.1.1 Bosetting og befolkningsutvikling

2.1.2 Kommuneøkonomi

2.1.3 Levekår og sysselsetting

2.1.4 Næring og turisme

2.1.5 Kompetanse og utdanning

2.1.6 Kultur

2.1.7 Klima og miljø

2.1.8 Arealbruk

2.1.9 Geografiske satsningsområder

2.1.10 Hadsel i regionen

2.1.11 Samiske interesser

2.2 Kommunen som tjenesteyter

2.2.1 Barn og unge

2.2.2 Folkehelse

2.2.3 Helse, rehabilitering, pleie, omsorg og sosiale forhold

2.2.4 Barnehage, skole og integrering

2.2.5 Kultur og frivillige organisasjoner

2.2.6 Kommunal infrastruktur

2.2.7 Informasjon og førstelinjetjeneste

2.2.8 Tjenesteyting i offentlig eller privat utførelse

2.3 Kommunen som arbeidsgiver

2.3.1 Arbeidstakerne

2.3.2 Arbeidsgiveren

2.4 Kommunen som forvalter

2.4.1 Innbygger- og medarbeiderressursen

2.4.2 Økonomiske ressurser

2.4.3 Overordnede arealpolitiske retningslinjer

2.4.4 Eiendomsforvaltning

2.4.5 Samfunnssikkerhet og beredskap

Hva må gjøres?

Hvert kapittel bør diskuteres med utgangspunkt i eksisterende plan, dagens situasjon og fremtidig situasjon.

2.5.2 Politiske føringer for arbeidet med samfunnsdelen

Det skal utarbeides overordnede *arealpolitiske retningslinjer* i kommuneplanens samfunnsdel – dette krever overordnet myndighet Disse skal være førende for kommuneplanens arealdel og fremtidige reguleringsplaner. Det må utarbeides overordnede arealpolitiske retningslinjer i samfunnsdelen innenfor følgende områder:

1. **Klima:** Arealplanen skal være tilpasset dagens klimaendringer og nye tiltak må etableres der hvor faren for liv, helse og materielle skader er minst
2. **Bolig/ næringsområder:** Arealplanleggingen for nye bolig- og næringsområder må ta utgangspunkt i reelle behov, og ikke være mer omfattende enn nødvendig. Utgangspunktet for slik planlegging er eget arealregnskap som må utarbeides. Videre må gjennomføringsevnen for etablering av nye byggefelt vurderes, slik at tiltak med gjennomføringskraft prioriteres.
3. **Fortetting:** Det skal tilstrebtes fortetting rundt tettstedene Stokmarknes, Melbu, Sandnes og Fiskebøl. Det må være en samordning av utbyggingsmønster og transportsystem for å oppnå effektive løsninger, slik at transportbehovet kan begrenses og legges til rette for klima- og miljøvennlige transportsystem. Dog ønsker Hadsel kommunen at det fremdeles skal være lov å etablere seg i småbygdene for de som ønsker det.
4. **Myke trafikanter:** Planleggingen skal bidra til å styrke sykkel og gange som transportform. Barn og unge prioriteres.
5. **Veisystemer:** Rammeplan for avkjørsler for riks og fylkesveger i Nordland bør legges til grunn i planleggingen, samt aktuelle veinormaler fra Statens vegvesen for dimensjonering av veisystem.
6. **Kulturminner:** Hensynet til kulturminner herunder også samiske minner må vektlegges, og hensyntas i all arealplanlegging
7. **Landbruk og reindrift:** Hensynet til disse interessene må formuleres som egen planretningslinje som også sees i lys av bærekraftprinsippet.
8. **Havbruk og fiskeri:** Egen planretningslinje om bærekraft. Må samkjøres med arbeidet med interkommunal kystsoneplan for Vesterålen

2.6 Arbeidet med kommuneplanens arealdel

I planstrategien legges opp til en full revisjon, som i praksis betyr en helt ny plan som tar inn over seg føringene i planstrategien, jf. kapittel 1.1. Forslag til disposisjon er helt ny og følger i stor grad det vår nabokommune Sortland har vedtatt – denne disposisjonen er god og vil også passe oss og vil også bety en forenkling og klargjøring i forhold til dagens plan:

Arealdelen vil da bestå av følgende dokumenter:

- Planbestemmelser
- Planbeskrivelse med konsekvensutredning
- Plankart del A: arealbruk
- Plankart del B: hensynssoner

2.6.1 Planbestemmelser – forslag til disposisjon

Forord

1. Generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel
2. Bebyggelse og anlegg, herunder bl.a. næringsarealer
3. Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur
4. Grønnstruktur
5. Landbruks-, natur- og reindriftsformål samt friluftsliv
6. Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone
7. Bestemmelser til hensynssoner
8. Retningslinjer herunder retningslinjer for dispensasjoner

Hva må gjøres?

Hvert kapittel bør diskuteres med utgangspunkt i eksisterende plan, dagens situasjon og fremtidig situasjon.

2.6.2 Planbeskrivelse – forslag til disposisjon

Del I

- 1 Innledning
- 2 Sammendrag
- 3 Kommuneplanens formål
- 4 Rammebetingelser for planen
 - 4.1 Virkningen av kommuneplanen
 - 4.2 Lover og forskrifter
 - 4.3 Nasjonale forventninger
 - 4.4 Statlige planretningslinjer
 - 4.5 Regionale planer med virkning for kommuneplanens arealdel
 - 4.6 Kommunedelplaner med virkning for kommuneplanens arealdel
- 5 Prosess og medvirkning
- 6 Innbyggernes forventninger
- 7 Generelt om kommuneplanen og Hadsel kommune
- 8 Beskrivelse av eksisterende bebyggelsesmønster i kommunen
- 9 Tema
 - 9.1 Industri og næring
 - 9.2 Offentlige formål/tjenester
 - 9.3 Kulturminner/ kulturområder
 - 9.4 Bolig
 - 9.5 Bolig-spredd boligbygging
 - 9.6 Fritidsbebyggelse
 - 9.7 Fritidsbebyggelse-spredd
 - 9.8 Småbåthavner, brygge, naust
 - 9.9 Landbruks, natur og friluftsliv samt reindrift
 - 9.10 Mineralutvinning
 - 9.11 Sjø- og vassdrag
 - 9.12 Samferdsel
 - 9.13 Energi og klima
 - 9.14 Senterstruktur og sentrumsområder
 - 9.15 Hensynssoner
 - 9.16 Dispensasjonspraksis
 - 9.17 Funksjonell strandsone (differensiert strandsoneforvaltning)
 - 9.18 Samfunnsrisiko, naturfarer og klimatilpasning
 - 9.19 Samiske interesser i arealplanleggingen

Del II

- 10 Konsekvensutredning
 - 10.1 Om konsekvensutredning
 - 10.2 Kunnskapsgrunnlag for konsekvensutredningen
 - 10.3 Soneinndeling
 - 10.4 Utredning av hvert enkelt tiltak hver for seg
 - 10.5 Samlet vurdering av nye utbyggingsområder

2.6.3 Konsekvensutredning av kommuneplanens arealdel

Det skal lages en konsekvensutredning for kommuneplanens arealdel. Utredningen skal beskrive planens virkninger for miljø og samfunn, der planen legger opp til nye områder for utbygging eller vesentlig endret arealbruk.

Virkningene av det enkelte utbyggingsområde skal beskrives hver for seg. Det skal også gjøres en samlet overordnet vurdering av alle arealbruksendringer i planen, med fokus på helhet og langsiktighet. Konsekvensene skal vurderes i forhold til:

- Landskap
- Miljø og naturmangfold
- Friluftsliv
- Kulturminner og kulturmiljø
- Forurensing og støy
- Næringsutvikling-turisme

- Næringsutvikling-landbruk
- Næringsutvikling-øvrige næringsformål
- Ferdsel
- Folkehelse
- Barn og unge
- Beredskap og ulykkesrisiko (risiko- og sårbarhetstema)
- Samiske interesser

For enkeltområder som innebærer utbygging, skal det ved behov vurderes alternativer, slik som alternativ plassering, størrelse eller avgrensing. Som utgangspunkt skal vurderingene i konsekvensutredningen ta utgangspunkt i tilgjengelig kunnskap i kart, databaser og dokumenter, og nye data som skal produseres i forbindelse med kommuneplanen. Ved spesielt behov vil det bli hentet inn nye data. Det er ikke forventet store mengder nye arealer eller endret arealbruk i ny kommuneplan, når det gjelder utbyggingsområder. Enkeltområdene vil derfor bli få.

Metode:

I den metodiske tilnærmingen tas utgangspunkt i Miljøverndepartementets veileder T-1493 «*Konsekvensutredninger-kommuneplanens arealdel*»⁴ og dels Statens vegvesen sin håndbok V712 *Konsekvensanalyser*⁵ der dette er hensiktsmessig. Håndboken er først og fremst utarbeidet for konsekvensutredning av samferdselsprosjekt men kan også benyttes i andre sammenhenger. Utvalgte deler av metoden vurderes som formålstjenlig for det aktuelle planarbeidet. Det tas sikte på å benytte følgende stegvise fremgangsmåte for beslutningsrelevante tema:

- *Beskrivelse av nullsituasjonen som utgangspunkt for sammenligning*
- *Vurdering av influensområde.*
- *En verdiløsting som tar stilling til hvor verdifullt et miljø eller område er.*
- *Omfangsvurdering innebærer en evaluering av hvor store endringer og inngrep som kan forventes som følge av tiltaket.*
- *Konsekvensvurdering: en samlet vurdering av forholdet mellom verdiene som er i planområdet og omfanget av inngrepet.*
- *Mulige avbøtende tiltak.*

Fagspesifikke metoder kan være nødvendig for de ulike utredningstemaer. Resultatene av delutredningene sammenstilles på en hensiktsmessig måte. Målet er å vise tiltakets positive og negative effekter på en enkel og oversiktlig måte. Denne sammenstillingen vil danne grunnlag for en samlet drøfting av tiltakets konsekvenser opp mot målsettinger i gjeldende planer og retningslinjer.

Videre vil Miljøverndepartementets veileder T-1492 «*Kommuneplanprosessen, samfunnsdelen – handlingsdelen*»⁶ være sentral. Så også veilederen T-1491 «*Kommuneplanens arealdel - utarbeiding og innhold*»⁷. I tillegg andre veiledere som f.eks. Sametingets planveileder.

Områder vi ønsker å se spesielt på:

I planstrategien er angitt i pkt. 4.2 at det skal utformes overordnede retningslinjer for arealforvaltning og utbyggingsstruktur. Disse retningslinjene vil bli festet i kommuneplanens samfunnsdel kapittel 2.4 evt. som et nytt punkt- og følges opp i arealdelen.

⁴ Se Regjeringen: <https://www.regjeringen.no/contentassets/620abe41d28a4c3eb3b08727d67c732e/t-1493.pdf>

⁵ Se Statens vegvesen: https://www.vegvesen.no/_attachment/704540/

⁶ Se Regjeringen: <https://www.regjeringen.no/contentassets/493007ab4f9349a295a34982f77173ec/t-1492.pdf>

⁷ Se Regjeringen:

https://www.regjeringen.no/contentassets/18987b252b8948588c8323a1328d9cf3/kommuneplanens_arealdel.pdf

3. Veien fram mot 2030

- *Hva slags samfunn vil vi at Hadsel skal være?*
- *I hvilken retning skal Hadsel utvikle seg fram mot 2030?*

- Hva slags samfunn vi skal være er allerede godt formulert i eksisterende samfunnsdel, og foreslås derfor videreført: Visjonen er «**Med mulighetene i fokus skaper vi fremtiden**» og verdigrunnlaget som beskriver oss er «**Engasjert, samlende, kreativ, raus og effektiv**».
- I hvilken retning vi skal utvikle oss fremover vil vi legge premissene for i fremtidig plan.

Før vi diskuterer hvor vi skal, må vi først være enige om hvor vi er – vi må se det samme landskapet. Ellers blir det håpløst å peke ut kursen. Mer om dette i kapittel 4 og 5.

3.1 Om å sette mål, strategier og retningslinjer

Den nye kommuneplanen må være strengere på mål, strategier og retningslinjestruktur enn eksisterende plan slik at den blir tydeligere, mer oversiktlig og anvendbar:

- Hensikten med å formulere **mål** i plan er i forkant å presisere hva man vil oppnå, og i etterkant å kunne kontrollere i hvilken grad en har greid det. Mål skal utrykke en ønsket tilstand eller resultat. Det må være et reelt og omforent behov for å sette et mål og målet må kunne gi effekt – ellers gir det ingen mening. Det kan formuleres delmål under hovedmålet, men vi bør ikke ha flere overordnede mål.
- En **strategi** er hensiktsmessige handlinger og valg for å nå et mål. Går du på ski er det en god strategi å bruke skistaver for å komme greit frem til målet.
- I kommuneplanen må også **retningslinjer** anvendes der det er hensiktsmessig og praktisk. En retningslinje er ikke rettslig bindende men er normer som angir hvilke hensyn som er relevante i forhold til målet. Undertiden gir de også antydninger om hvor stor vekt de forskjellige hensyn skal tillegges. Retningslinjene skal således tjene som hjelpemidler. Skal det f.eks. etableres et boligfelt må hensynet til barn og unge vektet stort – dette kan stå i en retningslinje og således brukes i saksbehandlingen. Det finnes også nasjonale og regionale retningslinjer som vil ha sin innvirkning på hva vi skal vektlegge lokalt.

3.2 Kommuneplanens rolle som overordnet dokument

Kommuneplanen inneholder Hadsels overordnede føringer. Den er kartet vi manøvrerer etter. Kommuneplanen skal ha en handlingsplan – for oss er det styringsdokumentet som rulleres hvert år. Kommuneplanen vil ha en generell og overordnet karakter – detaljer og utdypinger vil man f.eks. finne i kommunedelplaner eller endra mer konkret virksomhetsplaner for f.eks. skoler og barnehager.

I kommuneplanen setter vi overordnede føringer, dvs. mål, strategier og retningslinjer – disse skal bidra til at vi får ønsket samfunnsutvikling.

4. Kursen i kommuneplanarbeidet

Mye har hendt i Hadsel siden forrige kommuneplan ble vedtatt i 2007. Tiden har vært preget av ulike endringer, vekst og en rekke nødvendige investeringer. Forandringene legger press på enkelte deler av Hadsels arealer og i betydelig grad de økonomiske ressursene kommunen selv har til rådighet. I framtiden blir vi noe flere innbyggere, og flere eldre. Dette fremgår både i planstrategien, ståtedsanalyser og offentlige statistikker og rapporter. Kommunen blir langt dyrere å drive hvis vi ikke gjør noe som helst.

Hvordan kan vi ta grep for å møte ulike utfordringer?

4.1 Hovedmål for fremtidig plan – 4 viktige grep

Befolkningsutviklingen antas å være kommunens største utfordring de neste 15-20 årene herunder også endringer i demografien, jf. kapittel 3.1 i planstrategien.

- *Per 2017 hadde Hadsel kommune 8 009 innbyggere. I henhold til tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) vil Hadsel ha en svak økning av folketallet frem mot 2040 dersom man legger til grunn middels nasjonal vekst.*
- *Andelen eldre øker kraftig, og det vil være utfordrende å skaffe tilstrekkelig arbeidskraft for å møte pleiebehovet. Dette gjelder ikke bare i Hadsel, men hele landet.*
- *Barnehagegruppen, dvs. de fra 0-5 år vil få en samlet nedgang fram mot 2040, men med en økning innenfor neste ca. 8-9 år.*
- *Skolegruppen, dvs. de fra 6-15 år vil oppleve en økning fra dagens nivå med om lag 100 barn fram mot 2030. Deretter ses en stabilisering og liten reduksjon i den siste 10-årsperioden.*

Vi får i fremtiden en mindre bærekraftig befolkningssammensetning, noe som også vil skje i fylket forøvrig⁸: Det blir flere eldre og ungdom flytter ut av landsdelen, og Hadsel. Den lille befolkningsveksten vi har i Nordland skyldes utelukkende innvandring, men de kan ikke alene sørge for vekst.

Det viktigste grepet å ta i kommuneplanen er derfor å påvirke befolkningssammensetningen, gjennom å oppnå en bedre bærekraft. Dette er i høyeste grad et «motstrømsarbeid» – det er ikke alt vi kan gjøre noe med jf. kap. 3.2 i planstrategien men vi bør gjøre det vi kan.

I planstrategiens kap. 3.2 er her to satsningsområder i så henseende: **Bolyst og aktivt næringsarbeid**. Sett i lys av at vi trenger flere unge bør også emnet **utdanning** medtas i tillegg til emnet **folkehelse** som er fremhevet i planstrategien. Planprogrammet tar derfor utgangspunktet i disse i et overordnet perspektiv.

4.1.1 Diskusjonsgrunnlag

Diskusjonsgrunnlaget under omfatter ovennevnte 4 punkter. Det er selvfølgelig også viktig at man diskuterer andre områder, noe en gjennomgang av eksisterende samfunnsdel vil medføre.

Bolyst (jf. planstrategiens kapittel 3.2 og 3.4)

Hva er bolyst? (Stikkord: Mennesket i sentrum: en plass å bo/ et rom å bo – en plass å leve og gjøre, gjøre oss spesielt attraktiv for unge, by- og tettstedsutvikling, kollektivtransport?)

Aktivt næringsarbeid (jf. planstrategiens kapittel 3.2)

Kommunen kan ikke vedta nye arbeidsplasser – vi må samarbeide og være en aktiv partner for å legge til rette for vekst- og utvikling: Hvordan kan vi sammen legge til rette for gode og tilrettelagte tjenester og infrastruktur samt attraktive nærings- bo og fritidsarealer for vekst i hele kommunen? (Stikkord: Kompetanse, migrasjon, partnerskapsavtaler, gode rammebetingelser fra kommunen slik at vi får flere arbeidsplasser?)

Utdanning (jf. planstrategiens kapittel 3.7)

Utdanning tar utgangspunkt i nasjonale læreplaner. For grunnskolen skal læreplanverket gjennom en fagfornyelse⁹ som bl.a. kobler skolen enda tettere opp mot samfunnet – det legges det opp til at elevene må jobbe tverrfaglig med demokrati og medborgerskap, bærekraftig utvikling og folkehelse og livsmestring. Vi må også tenke utdanning i forhold til elever på videregående skole og høgskole/universitet. Hvordan kan vi legge til rette for etablering av attraktive tilbud i kommunen, for å få flere til å komme til eller bli i kommunen?

Folkehelse (jf. planstrategiens kapittel 3.3)

Emnet er spesielt fremhevet i planstrategien. jf. kapittel 3.3 i planstrategien. Kommunene har et helhetlig ansvar for innbyggernes velferd, og ansvaret ligger hos kommunestyret. For at kommunestyret skal kunne ivareta sitt ansvar på en betryggende måte må de folkevalgte få seg forelagt de opplysninger og planer som er nødvendige. Folkehelseloven § 4 pålegger kommunen følgende:

- *Å fremme befolkningens helse og trivsel*
- *Å fremme gode sosiale og miljømessige forhold*

⁸ Kilde: Foredrag av Nordland fylkeskommune under plankonferansen i Bodø 2017

⁹ Se utdanningsdirektoratet: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/fagfornyelsen/>

- Å bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse
- Å bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller
- Å bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen

Folkehelsearbeid handler om: Samfunnets totale innsats for å opprettholde, bedre og fremme befolkningens helse gjennom å svekke faktorer som medfører helserisiko, og styrke faktorer som bidrar til bedre helse. Folkehelse innebærer så mye, og skal inngå i alt vi gjør – emnet henger derfor sammen med de aller fleste samfunnsområder. Aktivt folkehelsearbeid er også lønnsomt, ikke bare for den enkeltes helse, men også i forhold til kostnader samfunnet har grunnet ulike sykdommer spesielt livsstilsrelaterte. Bedre helse vil gi bedre livskvalitet for innbyggerne. Samtidig gir en folkehelsesatsning kommunen en langsiktig mulighet til å frigjøre flere ressurser til andre steder i samfunnet enn et stadig mer krevende helsebudsjett. Det igjen kan gi enda bedre grunnlag for bedre folkehelse og et bedre samfunn. Skal folkehelsearbeidet fremmes trengs det tydelig satsing. Derfor skal kommuneplanen ha mål og satsingsområder som bygger opp om hovedmålet om bedre folkehelse.

I planstrategien er prioritert 3 punkter vi må være spesielt oppmerksom på, og som målformuleringen må fange opp i tillegg til at formuleringen bør være såpass vid da alle har en folkehelse som må tas vare på. Punktene er konklusjonen fra kommunens helseoversikt som ble vedtatt av kommunestyret i 2016:

- Sosial ulikhet i helse
- Levevaner og livsstil
- Psykisk helse

Hvordan kan vi møte de tre punktene, samtidig som vi skal fremme folkehelsen for alle?

4.1.2 Forslag til hovedmål

Forslag til hovedmål under bør diskuteres og evt. omformuleres.

Hovedmålet med kommuneplanen:

Vi skal fremme bolyst, satse på utdanning, folkehelse og legge til rette for vekst og utvikling gjennom aktivt næringsarbeid

5. Utgangspunkt og rammer

Selv om kommuneplanen er det viktigste verktøyet vi har for å styre samfunnet i en ønsket retning, er det også mange andre forhold som styrer utviklingen, slik som nasjonale og regionale rammer for planleggingen, og samfunnsutviklingen generelt. Av stor betydning er det også hvordan situasjonen er i Hadsel i dag, og hva vi vet om hvordan samfunnet vårt utvikler seg framover. Videre i dette kapitlet er det beskrevet i grove trekk hvilke rammer som ligger rundt kommuneplanarbeidet.

5.1 Nasjonale rammer

Love, regler, retningslinjer og nasjonale politiske føringer påvirker kommuneplanen. Plandelen i plan- og bygningsloven er den sentrale, etterfulgt av folkehelseloven. Videre vil bl.a. planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging¹⁰ ha en viktig betydning. Regjeringen utarbeider hvert 4 år et dokument som handler om hva det forventes at kommunen skal ta særlig hensyn til i planleggingen¹¹. Forventingene ble sist revidert sommeren 2015. Dagens regjering forventer at det i kommunenes arbeid med planer skal legges opp til:

- Gode og effektive planprosesser
- Bærekraftig areal- og samfunnsutvikling

¹⁰ Se Regjeringen: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/Statlige-planretningslinjer-for-samordnet-bolig--areal--og-transportplanlegging/id2001539/>

¹¹ Se Regjeringens dokument «Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging». Link: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonale-forventninger-til-regional-og-kommunal-planlegging/id2416682/>

- Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder

5.2 Regionale planer og forutsetninger

Det er mange fylkeskommunale planer og strategier som i varierende grad må tas hensyn til i kommuneplanen: Øverst står Fylkesplan for Nordland 2013-2025¹². Andre planer og strategier som må nevnes er¹³:

- Kilder til livskvalitet – regional folkehelseplan Nordland 2018-2025
- Regional transportplan for Nordland
- Strategi for stedsutvikling
- Regional plan for by- og regionsenterpolitikk 2017-2025
- Regional plan for vannregion Nordland og Jan Mayen 2016-2021
- Regional plan - klimautfordringene i Nordland, 2011-2020
- Regional plan om små vannkraftverk i Nordland
- Overordnet strategi fornybar energi og miljøteknologi
- Regional plan for høstbart vilt og innlandsfisk
- Regional friluftstrategi
- Regional plan for bibliotek i Nordland 2015-2025
- Politikk for marin verdiskaping i Nordland
- Industristrategi for Nordland
- Bedre læring, strategiplan 2014-2018
- FoU-strategi for Nordland 2013-2025
- Et nyskapende Nordland, Innovasjonsstrategi for Nordland 2014-2020
- Frivillighetsplan for Nordland
- Regional strategi for internasjonalisering
- Regional plan landbruk i Nordland 2018-2030

I tillegg vil regionale planer for Vesterålen ha sin innvirkning når disse blir vedtatt som f.eks.: Regional kystsoneplan, regional landbruksplan, og masterplan for det regionale reiselivet.

¹² Se Nordland fylkeskommune: https://www.nfk.no/byromseminar-nordland/_f/p35/i9863e590-ea39-486f-bcd0-da0e1eff366b/fylkesplan_for_nordland_2013_2025.pdf

¹³ Se Nordland fylkeskommune: <https://www.nfk.no/om-nordland-fylkeskommune/plandokumenter/>

5.3 Situasjonen i Hadsel

Som nevnt innledningsvis antas at befolkningsutviklingen i kommunen å være den største utfordring de neste 15-20 årene herunder også endringer i demografien. Dette er derfor verd å se litt nærmere på: Hadsels befolkning er i jevn vekst, og per 2017 var det 8009 innbyggere. I rådmannens ståstedsanalyse for 2017 presenteres prognosene for befolkningsutvikling i et 10 års og et 25 års perspektiv:

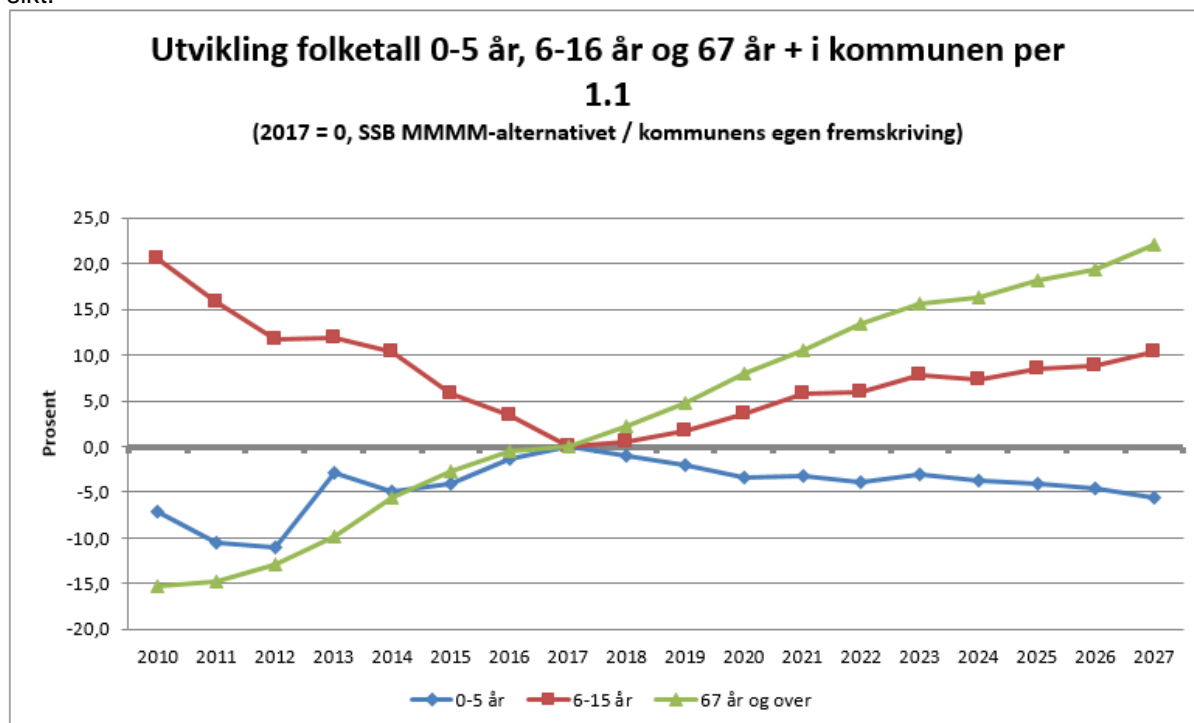
5.3.1 Befolkningsutviklingen i et 10-års perspektiv

Befolkningsfremskriving per 1.1 - standard er SSB - MMMM alternativet

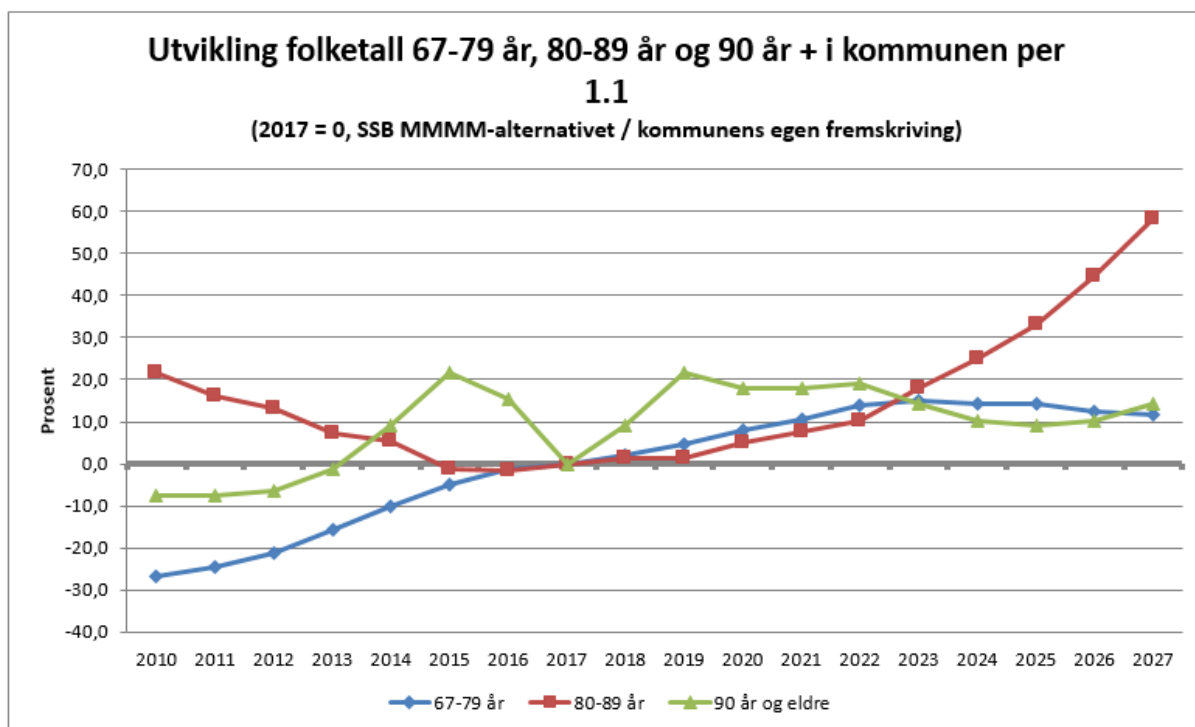
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
0-1 år	147	147	152	153	154	152	153	150	148	146	145
2-5 år	373	368	357	349	349	348	351	351	351	350	346
6-15 år	865	869	880	896	915	917	933	928	938	941	955
16-18 år	328	320	299	292	272	269	259	276	271	283	270
19-20 år	216	201	202	192	182	175	167	155	156	155	162
21-22 år	203	208	214	202	202	194	183	179	171	162	163
23-29 år	658	676	667	669	664	653	654	639	628	616	597
30-34 år	420	432	452	468	473	484	489	482	483	478	474
35-49 år	1 443	1 403	1 382	1 385	1 383	1 366	1 350	1 375	1 393	1 420	1 440
50-66 år	1 837	1 870	1 882	1 854	1 849	1 851	1 867	1 872	1 863	1 848	1 830
67-79 år	1 107	1 128	1 157	1 196	1 226	1 261	1 273	1 263	1 264	1 244	1 236
80-80 år	334	339	338	351	360	368	394	418	445	483	528
90 år og eldre	78	85	95	92	92	93	89	86	85	86	89
Sum innbyggere	8 009	8 046	8 077	8 099	8 121	8 131	8 162	8 174	8 196	8 212	8 235

Som det fremgår spås befolkningen å øke med om lag 230 innbyggere i løpet av 10-års perioden. Dette tilsvarer en økning på 3 %, eller i gjennomsnitt 0,3 % pr. år. Dette er et lavere anslag enn angitt i forrige ståstedsanalyse, men på høyde med utviklingen i Nordland.

I likhet med tidligere analyse ses det nærmere på endringer i aldergrupperingene både på kort og lang sikt.

Barnehagegruppen er stabil over perioden med litt over 500 barn. For grunnskolegruppen angir prognosen en økning på ca. 90 barn neste 10 år, fra et absolutt bunnivå i 2017. Til sammenlikning var det i denne gruppen ca. 180 flere barn i 2010. Den voksne, og yrkesaktive delen av befolkningen forventes å være svært stabil i overskuelig fremtid. For aldergruppen 67 år og eldre som helhet vises prognose en økning på 334 personer (+ 22 %). Også her er det grunn til å se nærmere på detaljene:

Man legger for det første merke til at den eldste (90 år og eldre) er overveiende stabil over hele perioden. For aldersgruppen 67-79 år registreres en økning fram mot 2023. Økningen i denne perioden er på nesten 200 personer, før den reduseres med ca. 40 til 2027.

80-89 åringene blir 194 flere i hele prognoseperioden. For denne gruppen finner vi imidlertid størst årlig vekst fra 2022 og årene deretter.

5.3.2 Befolkningsutviklingen i et 25-års perspektiv

Rådmannen har ikke revidert denne prognosen siden ståstedsanalysen fra 2016. Her gjentas momentene fra den gang.

	2011	2016	2021	2026	2031	2036	2041
Barnehage (0-5 år)	465	513	509	502	482	473	481
Grunnskole (6-15 år)	1 002	895	930	956	948	935	905
Videregående (16-19 år)	466	467	376	368	406	391	396
Voksne (20-66 år)	4 696	4 695	4 714	4 659	4 618	4 587	4 577
Eldre (67 år og eldre)	1 295	1 512	1 706	1 841	1 980	2 125	2 225
Total	7 924	8 082	8 235	8 326	8 434	8 511	8 584

De mest markante endringene er stadig flere eldre – en økning på over 900, og at det vil være bortimot 100 færre elever i grunnskolen (begge sammenliknet med 2011). Verdt å merke seg er også at befolkningen i yrkesaktiv alder går ned nesten 120 personer.

Vi kan derfor i grove trekk slå fast at befolkningsøkningen i Hadsel vil komme som følge av stadig større andel eldre i kommunen. Økningen for den eldste gruppen samlet er på ca. 72 %. En ytterligere oppdeling av gruppen viser følgende:

	2011	2016	2021	2026	2031	2036	2041
67-79 år	835	1 093	1 242	1 260	1 254	1 289	1 356
80-89 år	388	329	369	492	613	678	670
90 år eller eldre	72	90	95	89	113	158	199
Total	1 295	1 512	1 706	1 841	1 980	2 125	2 225

Som vi ser forventes godt over dobbelt så mange, både av 80-89 åringer og av de aller eldste, i 2041 som i dag. Dersom det forutsettes uendret andel pleietrengende vil dette bety press på kommunens kapasitet og ressurser. Det er også grunn til å bemerke det stabile folketallet for videregåendealder og voksne, i kombinasjon med eldrebølgen. Uten spesielle tiltak vurderes dette å bety store utfordringer med hensyn til rekruttering til eldreomsorgen.

5.3.3 Folkehelsebarometer for Hadsel

Jf. kapittel 3.3 i planstrategien. Folkehelseinstituttet utgir årlig folkehelsebarometre for landets kommuner. I tillegg har kommunen en vedtatt oversikt over helsetilstanden i befolkningen. Her er folkehelseinstituttets data for Hadsel fra 2017:

Folkehelsebarometer for kommunen

I oversikten nedenfor sammenliknes noen nøkkeltall i kommunen og fylket med landstall. Forskjellen mellom kommunen og landet er testet for statistisk signifikans. Klikk på indikatornavnene nedenfor for å se utvikling over tid i kommunen. I figuren og tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønns sammensetning sammenliknet med landet. I Kommunehelse statistikkbank, <http://khs.fhi.no> finnes statistikk uten alders- og kjønnsstandardisering samt utfyllende informasjon om indikatorene. For mer informasjon, se www.fhi.no/folkehelseprofiler

- Kommunen ligger signifikant bedre enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landsnivået
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- ▬ Verdien for landet som helhet
- ▬ Variasjonen mellom kommunene i fylket
- ▬ De ti beste kommunene i landet

En «grønn» verdi betyr at kommunen ligger bedre enn landet som helhet, men vær oppmerksom på at det likevel kan innebære en viktig folkehelseutfordring for kommunen da landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

Tema	Indikator	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Folkehelsebarometer for Hadsel
Befolkning	1 Befolningsvekst	0,31	0,093	0,93	prosent	
	2 Personer som bor alene, 45 år +	26,7	25,6	25,3	prosent	
	3 Andel over 80 år, framskrevet	6,5	6	4,8	prosent	
Levekar	4 Vgs eller høyere utdanning, 30-39 år	75	77	82	prosent	
	5 Lavinntekt (husholdninger), 0-17 år	16	11	12	prosent	
	6 Inntektsulikhet, P90/P10	2,6	2,5	2,8	-	
Miljø	7 Barn av enslige forsørgere	20	17	15	prosent	
	8 Uforetrygdede, 18-44 år	3,1	3,3	2,6	prosent (a,k)	
	9 God drikkevannsforsyning	95	58	80	prosent	
Skole	10 Forsyningsgrad, drikkevann	98	89	88	prosent	
	11 Skader, behandlet i sykehus	10,5	13,1	12,6	per 1000 (a,k)	
	12 Fornøyd med lokalmiljøet, Ungd. 2014-16	-	64	70	prosent (a,k)	
Levevaner	13 Med i fritidsorganisasjon, Ungd. 2014-16	-	63	65	prosent (a,k)	
	14 Fortrolig venn, Ungdata 2014-16	-	88,3	89,9	prosent (a,k)	
	15 Trives på skolen, 10. klasse	83	82	85	prosent (k)	
Helse og sykdom	16 Laveste mestringsnivå i lesing, 5. kl.	28	29	24	prosent (k)	
	17 Laveste mestringsnivå i regning, 5. kl.	43	34	25	prosent (k)	
	18 Frafall i videregående skole	22	27	23	prosent (k)	
Helse og sykdom	19 Lite fysisk aktiv, Ungdata 2014-16	-	14	14	prosent (a,k)	
	20 Overvekt inkl. fedme, 17 år	29	27	22	prosent (k)	
	21 Alkohol, har vært beruset, Ungd. 2014-16	-	15	12	prosent (a,k)	
	22 Røyking, kvinner	14	11	9,1	prosent (a)	
	23 Forventet levealder, menn	77,5	78,1	78,5	år	
	24 Forventet levealder, kvinner	82,1	82,9	83,0	år	
	25 Utdanningsforskjell i forventet levealder	3,1	3,9	4,9	år	
	26 Fornøyd med helse, Ungdata 2014-16	-	68	71	prosent (a,k)	
	27 Psykiske sympt./lid, primærh.tj., 15-29 år	132	156	146	per 1000 (a,k)	
	28 Psykiske sympt./lid, primærh.tj.	127	147	146	per 1000 (a,k)	
	29 Muskel og skjelett, primærhelsetjenesten	286	295	266	per 1000 (a,k)	
	30 Hjerter- og karsykdom, beh. i sykehus	17,6	17,2	16,7	per 1000 (a,k)	
	31 Type 2-diabetes, legemiddelbrukere	41	34	35	per 1000 (a,k)	
	32 Lungekreft, nye tilfeller	54	56	57	per 100 000 (a,k)	
	33 Antibiotikabruk, resepter	321	356	379	per 1000 (a,k)	
	34 Vaksinasjonsdeknning, meslinger, 9 år	93,3	94,7	94,8	prosent	

Forklaring (tall viser til linjenummer i tabellen ovenfor):

* = standardiserte verdier, a = aldersstandardisert og k = kjønnsstandardisert

1. 2015, 2. 2016, i prosent av befolkningen. 3. 2025, beregning basert på middels vekst i fruktbarhet, levealder og netto innflytting. 4. 2015, høyeste fullførte utdanning (av alle med oppgitt utd.). 5. 2014, barn som bor i hushold, med inntekt under 60 % av nasjonal median. 6. 2014, forholdet mellom inntekten til den personen som befinner seg på 90-prosentilen og den som befinner seg på 10-prosentilen. 7. 2013-2015, 0-17 år, av alle barn det betales barnetrygd for. 8. 2013-2015, mottakere av varig uførepensjon. 9. 2015, definert som tilfredsstillende resultater mht. E. coli og stabil drikkevannsløseleveranse. Omfatter godkjenningspliktige vannverk. 10. 2015, befolkning tilknyttet godkjenningspliktige vannverk i prosent av totalbefolkningen. 11. 2013-2015. 12. U.skole, svært eller litt fornøyd. 13. U.skole, ved undersøkelsestidspunktet. 14. U.skole, svarer «ja, helt sikkert»/«ja, det tror jeg» på om de har minst en fortrolig venn. 15. Skoleåret 2010/11-2015/16, skoleåret 2012/13 finnes ikke i statistikken pga. endring i tidspunkt. 16/17. Skoleåret 2013/14-2015/16. 18. 2013-2015, omfatter elever bosatt i kommunen. 19. U.skole, fysisk aktiv (svett og andpusten) mindre enn en gang i uken. 20. 2012-2015, KMI som tilsvarende over 25 kg/m², basert på høyde og vekt oppgitt ved nettbasert sesjon 1. 21. U.skole, drukket så mye at de har følt seg tydelig beruset én gang eller mer i la. siste 12 mnd. 22. 2011-2015, fødende som oppga at de røykte i begynnelsen av svangerskapet i prosent av alle fødende med røykeopplysninger. 23/24. 2001-2015, beregnet basert på aldersspesifikk dødelighet. 25. 2000-2014, vurdert etter forskjellen i forventet levealder, ved 30 år, mellom de med grunnskole som høyeste utdanning og de med videregående eller høyere utdanning. 26. U.skole, svært eller litt fornøyd. 27. 2013-2015, brukere av fastlege og legevakt. 28. 2013-2015, 0-74 år, brukere av fastlege og legevakt. 29. 2013-2015, 0-74 år, muskel- og skjelettplager og -sykdommer (ekskl. brudd og skader), brukere av fastlege og legevakt. 30. 2013-2015, 31. 2013-2015, 30-74 år, brukere av blodglukose senkende midler, ekskl. insulin. 32. 2006-2015. 33. 2015, 0-79 år, utvevlinger av antibiotika på resept. 34. 2011-2015. For Ungdata-indikatorer er fylkes- og landstall gjennomsnitt over tre år. Datakilder: Statistisk sentralbyrå, NAV, Norsk pasientregister, Ungdata-undersøkelsen fra Veriforskningsinstituttet NOVA ved Høgskolen i Oslo og Akershus, Utdanningsdirektoratet, Vernepliktsverket, Vannverksregisteret, Medisinsk fødselsregister, Primærhelsetjenestene fastlege og legevakt (KUHR-databasen i Helsedirektoratet), Reseptregisteret, Krefregisteret og Nasjonalt vaksinasjonsregister SYSSVAK. For mer informasjon, se khs.fhi.no

5.3.4 Kommunebarometeret – kommunen som organisasjon

Kommunebarometeret er en årlig rangering av alle kommuner, foretatt av Kommunal Rapport på basis av offentlig tilgjengelige data fra offisielle kilder. Denne er interessant når en skal drøfte kommuneplanens samfunnsdel og kommunens ulike roller. Her er hovedanalysen:

Hovedanalyse – 7. juli 2017 (endelig versjon)

Hadsel havner på en 365. plass i Kommunebarometeret 2017 fra Kommunal Rapport. Da har vi korrigert plasseringen med hensyn til økonomiske rammebetingelser. Nøkkeltallene er samlet sett klart svakere enn normalen i Kommune-Norge.

Hadsel er helt i toppsjiktet innen saksbehandling. Kommunen har ingen andre plasseringer på Topp 100-lista i de ulike sektorene.

Kommunen har sine svakeste plasseringer innen pleie og omsorg (401. plass), kultur (368. plass) og økonomi (350. plass).

Hvis vi ser bort fra kommunenes ulike økonomiske utgangspunkt, kommer Hadsel på en 369. plass. Nøkkeltallene er omtrent som forventet ut fra økonomiske forutsetninger.

Grunnskolen: Avgangskarakterene på 10. trinn i Hadsel har vært en del under middels de siste årene, målt mot resten av Skole-Norge. Frafallet på videregående blant elever fra kommunen er omtrent på normalnivået. Frafallet økte en del fra 2010- til 2011-kullet (som ble talt opp i fjor). Ny statistikk indikerer at skolene i kommunen bidrar en del mindre til elevenes resultater, enn det som er normalen.

Pleie og omsorg: Målt mot hvor mange over 80 som faktisk bor på sykehjem, har kommunen litt få plasser avsatt til demente. Nasjonalt er anslaget at fire av fem gamle på sykehjem er demente. I Hadsel er 30 prosent av plassene ment for demente. Denne dekningsgraden er omtrent som for ett år siden. Ifølge tall fra Helsedirektoratet er det bare 81 prosent av de med funksjonshemninger, som får bistand til å delta i arbeid og studier. Andelen er ganske høy. De beste ligger på 96 prosent. Forutsatt at kommunen har gode tilbud på lavere trinn i omsorgstrappa, bør de fleste som bor på sykehjem ha omfattende bistandsbehov. I Hadsel er det 76 prosent som er i denne kategorien. Snittet er 75 prosent.

Barnevern: Selv om Hadsel ligger bedre enn normalkommunen, er det fortsatt noen saker som tar lang tid å behandle. Kommune-Norge har blitt bedre de siste årene, snittet er nå 86 prosent. Sett de fire siste årene under ett, er statistikken middels. Ved nyttår var andelen av sakene med tiltak i hjemmet litt lavere enn i normalkommunen.

Barnehage: Ifølge statistikken er det 7 prosent av barn født før 1. september som sto uten en barnehageplass 15. november. Det er kommunens plikt å ha plassene tilgjengelig, gitt at barna også har en faktisk rett på plass (det sier ikke statistikken direkte). En feilkilde er at søknader for plass til barn bosatt i andre kommuner, kan være inkludert i tallene. Bemanningen i barnehagene i Hadsel er midt på treet. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. Snittet er 11363 timer per årsverk. 30 prosent av andre ansatte i kommunale barnehager har pedagogisk utdanning. Landsgjennomsnittet er på 36 prosent. 84 prosent av barna med minoritetsbakgrunn går i barnehage, ifølge tallene. Det er bra. Snittet for landet er 76 prosent. Ulike talletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetspråklig barn er en feilkilde.

Sosialtjeneste: Unge mottakere går litt kortere tid på sosialhjelp i Hadsel enn i normalkommunen. I barometeret regnes kort stønadstid som bra. Det må være positivt at sosialhjelp er en midlertidig løsning på vei mot noe mer permanent. For de over 25 år er stønadstiden litt kortere enn i normalkommunen. Hele 56 prosent av dem som mottar sosialhjelp, er ikke registrert som arbeidssøkere. Knappt noen andre kommuner har så dårlig statistikk. Hvorfor er det slik, og hvordan kan statistikken forbedres?

Kultur: Biblioteket er ganske lite besøkt, ifølge statistikken. Hvorfor ser det ikke ut til å være noen viktig møteplass? Av de voksne i

kommunen er det ganske få (7 prosent) som er registrert som aktive lånere på biblioteket. Det er lite. Telemarkforskning setter sammen oversikt over hvor mange kulturarbeidere det er i kommunene, privat eller offentlig. I Hadsel er sysselsettingen litt under normalen målt mot folketallet.

Økonomi: Resultatet var en god del dårligere enn for ett år siden. Resultatet var en god del dårligere enn for ett år siden. Målt over de siste fire årene har driften akkurat gått i null. Over tid bør marginen bli bedre enn dette. Kommunen har litt penger på disposisjonsfond, men det er ikke i nærheten av å være nok til å kunne håndtere en økonomisk krise. Netto renteesponert gjeld er mye høyere enn landsgjennomsnittet (37 prosent), målt mot brutto driftsinntekter.

Kostnadsnivå: Netto utgifter til grunnskolen (korrigert for utgiftsbehovet) i Hadsel ligger litt høyere enn normalnivået. Innen pleie og omsorg ligger kostnadene nærmere de dyreste enn de billigst drevne kommunene. Barnehagekostnadene er litt under det som er normalnivået.

6. Merknadsbehandling

Planprogrammet har vært ute på høring i perioden 30/6 til 19/9-2018, jf. plan- og bygningsloven § 4-1 andre avsnitt nest siste punktum. Merknadsbehandlingen skal vise innkomne uttalelser og hvorledes disse har vært vurdert, og hvilken betydning disse er tillagt ved vedtaket. Det skal også framgå hvordan en skal ivareta nasjonale og regionale hensyn i planprosessen.

Planprogrammet er felles for kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel. Noen innspill går på planprogrammet, mens andre angår selve planen(e). Sistnevnte behandles først senere når planene utformes da de ikke hører hjemme i et planprogram. Sist må anføres at denne type innspill i vurderingene under ikke blir sitert i sin helhet, men vil senere i prosessen bli angitt slik de fremstår. Dette av redaksjonelle årsaker.

Nr.	Dato:	Fra:	Rådmannens vurdering og konklusjon
1	16/5-2017	Turid Jacobsen v/ Yngvar Trandum	<p><u>Kort oppsummering:</u> Område: Søndre på Hadseløya. Ønsker endring av formålsareal i kommuneplanens arealdel fra LNFR til boligformål.</p> <p>Rådmannens vurdering: Innspillet må behandles ved utarbeidelse av kommuneplanens arealdel, og tas således ikke med i planprogrammet. Det tas ikke stilling til innspillet på nåværende tidspunkt.</p> <p>Konklusjon: Innspillet må behandles ved utarbeidelse av kommuneplanens arealdel, og tas således ikke med som innspill til planprogrammet.</p>
2	28/6-2018	Roar Wedding	<p><u>Kort oppsummering:</u> Område: Børøya nord. Ønsker endring av formålsareal i kommuneplanens arealdel fra friområde til kombinert formål næring/bolig.</p> <p>Rådmannens vurdering: Innspillet må behandles ved utarbeidelse av kommuneplanens arealdel, og tas således ikke med i planprogrammet. Det tas ikke stilling til innspillet på nåværende tidspunkt.</p> <p>Konklusjon: Innspillet må behandles ved utarbeidelse av kommuneplanens arealdel, og tas således ikke med som innspill til planprogrammet.</p>
3	2/7-2018	Statens Vegvesen	<p><u>Kort oppsummering:</u> <i>Rammeplan for avkjørsler for riks og fylkesveger i Nordland bør legges til grunn i planleggingen.</i> <i>Vektlegg fortetting og vurder kommunens reelle behov for eventuelle nye utbyggingsområder. Utbyggingsmønster og transportsystem må samordnes for å oppnå effektive løsninger, slik at transportbehovet kan begrenses og legge til rette for klima- og miljøvennlige transportsystem. Planlegging skal også bidra til å styrke sykkel og gange som transportform.</i></p> <p>Rådmannens vurdering: Innspillet inntas i kommuneplanens samfunnsdel i egne overordnede arealpolitiske føringer. Føringer for dette er innlagt i nytt kapittel 2.5.2</p> <p>Konklusjon: Innspillet tas til følge.</p>
4	12/7-2018	Stålberget AS	<p><u>Kort oppsummering:</u> Område: Ingelsfjorden. Ønsker endring av formålsareal i kommuneplanens arealdel fra LNFR-område til fritidsbebyggelse.</p> <p>Rådmannens vurdering: Innspillet må behandles ved utarbeidelse av kommuneplanens arealdel, og tas således ikke med i planprogrammet. Det tas ikke stilling til innspillet på nåværende tidspunkt.</p> <p>Konklusjon: Innspillet må behandles ved utarbeidelse av kommuneplanens arealdel, og tas således ikke med som innspill til planprogrammet.</p>

5	11/7-2018	Sametinget	<p>«Hadsel kommune legger frem et planprogram med mange temaer, men uten noen konkrete arealdisponeringer. En del av Hadsel kommune er beiteområdet for reinbeitedistrikt Kanstadfjord/Vestre Hinnøy. Sametinget mener det er postivt at Hadsel kommune legger til grunn at reindriftshensynet skal inkluderes i alt fremtidig arealplanarbeid. Reindriftshensynet bør inkluderes og synliggjøres også i samfunnsdelen da det er der det legges føringer for arealplanen og andre delplaner i kommunen. Kommuneplanens samfunnsdel er som dere skriver kommunens overordnede styringsdokument og legger føringer for Hadsel kommunes utvikling.</p> <p>Planprogrammet inneholder ikke konkrete forslag til arealdisponering men påpeker aktuelle temaer og problemsstillinger som skal avklares i planarbeidet. Det er dermed ikke grunnlag for Sametinget til å komme med annet enn generelle innspill i forhold til utredningsbehov og prinsipper for arealdisponering i denne uttalelsen. Vi forbeholder oss mulighet til å komme med ytterligere uttalelser senere i planprosessen.</p> <p><u>Bolig og hyttebygging</u> Bolig og hyttebygging I følge planprogrammet vil tilrettelegging for bolig- og næringsareal være viktig i revisjon av arealdelen. Jf. Sametingets planveileder kapittel 5. Hensyn å ta i forhold til samisk kultur, har følgende punkt som omhandler hyttebygging og boligbygging: 5.3 Utbygging for hytter og hytteområder bør som hovedregel skje etter reguleringsplan der også aktuelle infrastrukturtiltak til slike hytteområder inngår i planen. Hyttebebyggelse bør være mest mulig samlet for å konsentrere belastningen på naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsniv. 5.4. For lokalisering av spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse i kommuneplanens arealdel bør det legges vekt på generasjoners tilhørighet til og bruk av bosted og landskap, herunder tradisjonell utmarksbruk og bruk av kyst- og fjordområder</p> <p>Sametinget anmoder kommunen om å vektlegge disse hensyn ved rullering av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.</p> <p><u>Reindriftens arealbehov</u> Reindriftsnæringa er til stede i Hadsel kommune. Sametinget understreker at kommuner har et ansvar å vurdere konsekvensene av planlagte arealinngrep samlet sett for hver av berørt reinbeitedistrikt. Dette kravet er også nedfelt i forskrift om konsekvensutredninger av 1. juli 2017, § 21 som sier at: «Samlede virkninger av planen eller tiltaket sett i lys av allerede gjennomførte, vedtatte eller godkjente planer eller tiltak i influensområdet skal også vurderes. Der hvor reindriftsinteresser blir berørt, skal de samlede virkningene av planer og tiltak innenfor det aktuelle reinbeitedistriktet vurderes.» I tillegg viser vi til Sametingets planveileder kapittel 6 Hensyn å ta i forhold til samisk næringsutøvelse og ressursbruk: 6.5 Kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner skal i nødvendig utstrekning sikrerearealer for reindrifta. Dette gjelder blant annet nødvendige vår-, sommer-, høst- og vinterbeiter herunder flytteleir, trekkveier, drivningsleier, slakte- og merkeplasser, og kalvings-, luftings-, brunst- og parringsområder. Reindriftens flytteleir må ikke stenges.</p> <p>Sametinget ber om at dette legges til grunn ved rullering av kommuneplanen, og spesielt arealdelen. Konsekvensutredningen bør beskrive reindriftsnæringens bruk arealene i kommunen og spesielt områdene ved foreslåtte nye arealformål. Direkte og indirekte beitetap som følge av den planlagte utbygginger skal vurderes. Det skal også gjøres en vurdering av beitetap hvor det tas hensyn til samlet virkning av inngrep, eksempelvis ved veianlegg, kraftlinjer, hyttefelt og lignende. Det skal i konsekvensutredningen vurderes hvor mye/ i hvilken grad tiltakene i kommune-planen vil påvirke det fastsatte reintallet for det berørte reinbeitedistriktet. I planprogrammet skal alle aktuelle temaene vurderes blant annet hvilke konsekvenser disse har for reindriftsnæringen. Landbruksdirektoratets kartverktøy, «reindriftskart», kan være et utgangspunkt for kommunen til å danne seg et bilde om reindriftens arealbruk men Sametinget anmoder at kommunen supplerer denne informasjon med oppdaterte opplysninger fra berørte reinbeitedistrikt direkte. Lokal og tradisjonell samisk kunnskap vil være svært viktig kunnskapskilde i konsekvens-utredningen om samisk natur- og kulturgrunnlag.</p> <p><u>Kulturminner</u> Kulturminnedatabasen Askeladden vil være en aktuell kilde til opplysninger om kjente kulturminner. Registreringene av samiske kulturminner er fortsatt mangelfulle, noe som gjør at det i store områder ikke er gjort noen dokumentasjon av samiske kulturminner. Derfor utgjør de kjente kulturminnene sannsynligvis kun en liten brøkdel av den totale kulturminnebestanden. Vi anser potensialet for nye funn av hittil ukjente automatisk fredete samiske kulturminner i Hadsel kommune for stort.</p>
---	-----------	------------	---

		<p>Alle samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk freda ifølge LOV1978-06-09 nr 50: Lov om kulturminner (Kulturminneloven) § 4 annet ledd. Det er ikke tillatt å skade eller skjemme fredet kulturminne, jf. Kulturminneloven §§ 3. I forbindelse med utarbeidelse av planer i henhold til Plan- og bygningsloven, vil vi presisere at forholdet til kulturminner ikke blir endelig avklart ved en oppfyllelse av utredningsplikten i henhold til FOR-2017-06-21-854 Forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven, jf. plan- og bygningsloven § 4-2 andre ledd. Forholdet til kulturminner i planlagte byggeområder kan avklares endelig på kommuneplannivå, men det er ikke noe krav i lovverket om dette. Det er derfor opp til kommunen om man ønsker dette. Detaljer i forhold til en slik fremgangsmåte må avklares med kulturminneforvaltningen. Hvis ikke denne avklaringen blir gjennomført på kommuneplannivå, skal forholdet til kulturminner avklares på reguleringsplannivå ved at undersøkelsesplikten i henhold til kulturminneloven § 9 da oppfylles. Forslagsstiller er pliktig til å dekke kulturminneforvaltningens utgifter ved de undersøkelser kulturminneforvaltningen foretar ved en oppfyllelse av undersøkelsesplikten i henhold til kulturminneloven § 9, jf. kulturminneloven § 10.</p> <p>I områder hvor forholdet til kulturminnene ikke blir endelig avklart på kommuneplannivå eller hvor det ikke stilles krav om reguleringsplan må det utarbeides tydelige retningslinjer i kommuneplanen som sørger for at det innhentes uttalelse fra kulturminnemyndighetene for tiltak i områdene, jf. kulturminneloven § 8 første ledd. Dette gjelder så vel bygge- som LNFR områder. Kulturminneverdiene i all hovedsak er dårlig kartlagt. Dette er noe som medfører at mangel på kjente kulturminner innenfor et område ikke gjør at man uten videre kan dra noen konklusjoner om at tiltak i området ikke har negative konsekvenser for kulturminner. Vi ber derfor om at man i konsekvensutredningen presiserer at verdi- og konsekvensvurderingene for samiske kulturminner bare gjelder kjente kulturminner. Videre at man ikke gjør noen verddivurderinger på grunnlag av mangel på kjente kulturminner, såfremt det ikke dokumenteres at området/ områdene det er snakk om er godt nok undersøkt fra før av. På bakgrunn av dette ber vi om at hensynet til samiske kulturminner vektlegges og konkretiseres i planarbeidet.</p> <p><u>Andre samiske interesser</u> Utmarka gjør en viktig ressursbase i høsting av tradisjonelle utmarksprodukter. Utmarksnæringer, der blant annet fiske, jakt, duodji og sanking, er en viktig del av samisk levevei. Sametinget planveileder konkretiseres dette i punkt 6.4.:</p> <p>6.4 Kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner skal i nødvendig utstrekning sikre viktige arealer for tradisjonell utmarksbruk. Dette gjelder blant annet områder for jakt, fiske, vedhugst, sanking av bær, urter og sennagress, samt uttak av virke for duodji som enkeltpersoner eller grupper av personer helt eller delvis har sitt livsgrunnlag knyttet til utnyttelsen av.</p> <p><u>Samisk språk</u> Sametinget har som mål at samisk språk styrkes og at språket blir en naturlig del av den norske offentligheten. Vi ønsker at det samiske språket tas i bruk i flere sammenhenger på alle plan i samfunnet. Språket er en viktig kulturbærer og identitetsmarkør, og stedsnavn er verdifulle fragmenter av samisk språk. Det kulturelle mangfold som framstilles i samiske stedsnavn må komme til syne i alle samiske områder. I følge LOV-1990-05-18-11, Lov om stadnamn (Stadnamnlova) § 9 andre ledd skal "Samiske og kvenske stadnamn som blir nytta blant folk som bur fast på eller har næringsmessig tilknytning til staden, skal til vanleg brukast av det offentlege t.d. på kart, skilt, i register saman med eventuelt norsk namn." Sametinget er fagorgan i arbeidet med stedsnavn i henhold til Stadnamnlova. Sametinget forventer at Hadsel kommune vurderer å innlemme samiske stedsnavn som en naturlig del av sitt planverk.</p> <p><u>Planprosess og medvirkning</u> I følge Plan- og bygningsloven § 5-1 andre ledd, påligger det kommunen å "sikre medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging". Også Sametingets planveileder, (kapittel 4. i bokstav e) understreker at de som legger frem planer bør "iverksette aktive tiltak for å sikre reel medvirkning der siktemålet er å oppnå informert samtykke fra direkte berørte samiske interesser og lokalsamfunn, her under samiske barn". Sametinget ser medvirkning fra samiske interesser som viktig og verdifullt i planarbeid. Samiske interesser og lokalsamfunn vil kunne være reinbeitedistrikt eller siida, bygdelag, utmarkslag, laksefiskelag, sauebeitelag, forening og andre interesseorganisasjoner. Samiske kultursentre, museer og lignende i kommune eller region kan ha foretatt dokumentasjonsarbeid av tradisjonell kunnskap som vil kunne være relevant i denne sammenheng. Medvirkning og samarbeid fra slike institusjoner vil derfor kunne være nyttig i planprosessen. Vi anmoder at kommune tidlig i planprosessen aktivt legger til rette for medvirkning fra berørt reinbeitedistrikt Kanstadfjord/Vestre Hinnøy. Sametinget anmoder kommunen om å få fram</p>
--	--	---

			<p><i>tradisjonell samisk kunnskap og bruk av områder gjennom planprosessen og å tillegge denne kunnskapen like stor vekt som den forskningsbaserte kunnskapen i det videre arbeidet</i></p> <p>Rådmannens vurdering: Innledningsvis anføres at planprogrammet ikke inneholder konkrete arealdisponeringer. Det skal planprogram heller ikke ha på dette nivået – det kommer senere når selve arealplanen skal utformes og vi vil selvsagt ta med hensynet til reindriften. Hva angår områder for bolig og hyttebygging vil vi søke å få disse samlet. I distriktene skal det likevel være lov å bo- og bygge hytte spredt all den tid dette ikke kommer i veien for vesentlige interesser som bl.a. reindrift. Det er urimelig å kreve regulering for enhver hyttetomt, reguleringsverktøyet må brukes dersom det er flere hytter i rimelig nærhet til hverandre og der man tenker hyttefelt. Sametingets planveileder vil selvsagt bli benyttet når planutforming begynner. Dette gjelder også i forhold til reindriftens arealbehov, samiske kulturminner og evt. behovet for konsekvensutredning.</p> <p>Så skriver Sametinget at de forventer at Hadsel kommune vurderer å innlemme samiske stedsnavn som en naturlig del av sitt planverk og viser til Stadsnavnloven § 9. Loven er slik at på steder hvor samiske navn brukes av folk på stedet, har det offentlige plikt til å skilte på samisk. Tilsvarende gjelder for kvensk. I utgangspunktet er rådmannen positiv til at samiske navn benyttes både på skilt og i planverk og kart. Dog kan det reises tvil om hvor mye det samiske språk brukes i dag i Hadsel. Den siste som kunne den sjøsamiske dialekten, døde i 1968, nesten hundre år gammel.</p> <p>Språkproblemer eksisterer derfor ikke (Kilde: «Det sjøsamiske folket i Vesterålen» av Johan Borgos). Det gamle samiske kulturgrunnlaget er og blir borte, bortsett fra i tamreindriften. Samene har blitt blandet med nordmenn. Men kanskje det kan oppstå en ny etnisitet igjen som bygger på vissheta om en felles genealogi og tilhørighet, og om ei anna historie enn den riksnorske – i så måte kan det virke fornuftig å imøtekomme Sametinget – dette har eksempelvis også Sortland kommune gjort.</p> <p>Videre skriver Sametinget at vi bør ha medvirkning fra berørt reinbeitedistrikt som er Kanstadvjord/Vestre Hinnøy. Sametinget anmoder kommunen om å få fram tradisjonell samisk kunnskap og bruk av områder gjennom planprosessen og å tillegge denne kunnskapen like stor vekt som den forskningsbaserte kunnskapen i det videre arbeidet. Dette er noe rådmannen mener vi må se nærmere på i planprosessen. Det er en kjensgjerning at her bodde samer i fjordstrøkene på Hadsel innland og i Austvågøya. Innlandet er også i dag en del av reinbeitedistriktet. Vi har m.a.o. samisk kultur og levemåte i Hadsel.</p> <p>Så nevnes reindriftens arealbehov vs. konsekvensutredningsforskriften. Det er selvfølgelig naturlig å ta med reindriftshensynet i fremtidig arealplan. Det samme gjelder kulturminner, herunder også samiske minner og samisk levemåte. Dette tas med som førende i planprogrammets kap. 2.5.2.</p> <p>Konklusjon: Det tas hensyn til samisk kultur, levemåte og dagens reindrift herunder behov for arealer. Dette tas med som overordnede arealpolitiske føringer i planprogrammets kap. 2.5.2 Samiske interesser skal belyses i samfunnsdelen, jf. kap. 2.1.11, i arealdelen jf. kap. 9.19 og i konsekvensutredningen jf. kapittel 2.6.3</p>
6	Avinor	17/8-2018	<p>Kort oppsummering: Gjelder Stokmarknes lufthavn -Skagen og anførsler til kommuneplanens arealdel. Følgende må hensyntas slik som angitt: Høyderestriksjoner/byggerestriksjoner omkring lufthavna Turbulensforhold omkring lufthavna Farlig eller villedende belysning omkring lufthavna</p> <p>Rådmannens vurdering: Innspillet skal inntas ved utarbeidelse av kommuneplanens arealdel, og tas således ikke med som innspill til planprogrammet.</p> <p>Konklusjon: Innspillet skal inntas ved utarbeidelse av kommuneplanens arealdel og tas således ikke med som innspill til planprogrammet.</p>

7	20/8-2018	Kvitnes gård v/ Helge Mørck	<p>Kort oppsummering: Område: Kvitnes på Innlandet. Ønsker endring av formålsareal i kommuneplanens arealdel fra LNFR-område til næringsformål.</p> <p>Rådmannens vurdering: Innspillet må behandles ved utarbeidelse av kommuneplanens arealdel, og tas således ikke med i planprogrammet. Det tas ikke stilling til innspillet på nåværende tidspunkt.</p> <p>Konklusjon: Innspillet må behandles ved utarbeidelse av kommuneplanens arealdel, og tas således ikke med som innspill til planprogrammet.</p>
8	20/8-2018	Opplysningsvesenets fond	<p>Kort oppsummering: Område: Hadseløya, Hadsel kirke og prestegården. Opptatt av bygningsmiljøet og området som identitetsskapende ressurs. Er interessert i å drøfte dette med kommunen.</p> <p>Rådmannens vurdering: Innspillet må behandles ved utarbeidelse av kommuneplanens arealdel, og tas således ikke med i planprogrammet. Det tas ikke stilling til innspillet på nåværende tidspunkt.</p> <p>Konklusjon: Innspillet må behandles ved utarbeidelse av kommuneplanens arealdel, og tas således ikke med som innspill til planprogrammet.</p>
9	21/8-2018	NVE	<p>NVEs merknader til planprogram for samfunnsdelen <i>Planprogrammet er i dag relativt lite konkret, men vi ser at klima og miljø samt arealbruk er satt opp som egne tema og antar at kommunens utvikling av nye og eksisterende boligområder samt klimatilpasning vurderes overordnet i samfunnsdelen. Vi mener at dette er tema som naturlig bør vurderes under flere av kommunens overordnede problemstillinger. Vi ber kommunen å være spesielt oppmerksom på klimaendringer og øking i skredfare som det kan medføre. God arealplanlegging er det viktigste virkemiddelet for å forebygge skader fra flom- erosjon og skred.</i></p> <p><u>Klimaendringer</u> <i>Det har de siste årene vært utarbeidet en rekke rapporter, stortingsmeldinger og NOU'er som omhandler behovet for- og nødvendigheten av klimatilpasning. Klimaservicesenterets (KSS) rapport «Klima 2100» viser til at vi må forvente økt- og endret flommønster med flere regnflommer sent på høsten og vinteren samt økende skredfare. Klimaprofil for Nordland viser at Nordland er et av de fylkene som antas å bli mest berørt av øking i regnflommer. jf. klimaprofil Nordland «Økningen i regnflommer i Nordland forventes å bli av de største i landet. Økt forekomst av lokal, intens nedbør øker sannsynligheten for flom i tettbygde strøk og i små bratte vassdrag som reagerer raskt på regn. Man må være spesielt oppmerksom på at mindre bekker og elver kan finne nye flomveier». Regjeringen har utarbeidet forslag til Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging. Retningslinjene var på høring i 2017, og planlegges effektivert i løpet av inneværende år. Hovedformålet med planretningslinjene er at klimatilpasning skal være en viktig premis for kommunenes planlegging etter Plan- og bygningsloven. Vi forventer derfor at kommuneplanen benyttes som et redskap for å unngå og bygge seg inn i klima- og naturfareproblemer. Ny kunnskap om klimaendringer og naturfare må også innebære en vurdering av hvorvidt også eksisterende byggeområder innehar nødvendig klimarobusthet.</i></p> <p><i>NVEs merknader til planprogram for arealdelen</i> <i>Vi ser at det ikke er et eget avsnitt om naturfare og anbefaler at det tas in et eget kapittel om samfunnsrisiko/naturfare og klimatilpasning. Planprogrammet legger opp til at det skal gjennomføres en KU. Her må det legges vekt på ulike former for skredfare, som steinsprang, snøskred, jordskred, flom og sørpeskred. Hadsel bør vurdere om det er fare for hendelser som kan berøre bebyggelse. Vassdrag var noe dårlig belyst i den gamle planen og vi ber om at vassdrag og kantsonen langs vassdraget med tilhørende naturmiljø utredes under tema for naturverdier og biologisk mangfold.</i></p> <p><i>NVEs innspill til oppstart av kommuneplanens arealdel</i> <i>Flom, erosjon og skred er naturlige prosesser. Der det ikke er mulig å styre utbygging unna fareutsatte områder må krav til nærmere utredning av fare og risikoreduserende tiltak ivaretas i bestemmelsene til planen.</i> <i>Potensielt utsatte fareområder avsettes som hensynssoner med vilkår. Det må presiseres i planbestemmelsene at farevurderinger (flom/skred/kvikkleire) skal være utført før reguleringsplaner og andre tiltak sendes på høring. I planbestemmelsene må det fremgå at</i></p>

		<p>det ved reguleringsplanlegging og enkeltsaksbehandling under marin grense skal foretas en geoteknisk vurdering der det er marine avsetninger. Marin grense bør avsettes som en linje på kartet. Fare for flom- og sørpeskred ved vassdrag må også vurderes for eventuelle tiltak langs vassdrag. Her må det avsettes et byggeforbud eller en hensynssone også langs mindre vassdrag. Eksisterende skredvifter er en indikasjon på tidligere hendelser.</p> <p>Tiltak i vassdrag som kan medføre nevneverdige ulemper for allmenne interesser må ha tillatelse etter vannressursloven. Det bør stå i planbestemmelsene eller retningslinjer at dette krever behandling etter vannressurslovens bestemmelser.</p> <p>Kommunale arealplaner bør ikke skape hindringer for drift og vedlikehold av eksisterende eller konsesjonsgitte energianlegg.</p> <p>NVEs veileder 2/2017 Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging beskriver hvordan interessene bør ivaretas i planen, slik at en unngår innsigelse. Innsigelse beskrives mer inngående videre i dokumentet.</p> <p>Naturfare</p> <p>God arealplanlegging er det viktigste virkemiddelet for å forebygge skader fra flom- erosjon, skred og grunnforhold. Plan- og bygningsloven og Byggteknisk forskrift (TEK17) setter tydelige krav til sikkerhet mot flom, erosjon og skred ved planlegging og utbygging. Kravene omfatter all utbygging i kommunen, uavhengig av reguleringsstatus, arealformål eller om det er nye utbyggings-områder eller fortetting. For kommuneplanens arealdel er det ofte nok med å vurdere potensiell fare (aktsomhetskart) med plankrav om at reel fare (faresonekartlegging) vurderes for reguleringsplaner. Hensyn til klimaendringer skal også vurderes.</p> <p>Kartlegging Fare for skred, flom og kvikkleire</p> <p>Klimautviklingen vil for kysten kunne gi økt hyppighet av skredtyper som er knyttet til regnskyll/flom og snøfall. Ved utredning og kartlegging av skredfare er det derfor viktig at alle typer skred vurderes nøye. Hadsel kommune har områder som er skredutsatt og det har vært flere hendelser i kommunen Vi anbefaler at følgene verktøy benyttes:</p> <p>Kartlegging av Skredfare i bratt terreng:</p> <p>NVE Atlas gir en oversikt over registrert skredhendelser på kart. Hendelseskartene, sammen med aktsomhetskart for snøskred og steinsprang, eksisterende faresone-kart og kunnskap om lokale forhold, bør benyttes til å vurdere skredfare for bygge-områder. Aktsomhetskartene ivaretar også klimautviklingen for de fleste skredtyper. Best mulig kunnskap bør brukes og der det er utført konkret og etterprøvbart faresonekartlegging (skred, kvikkleire), bør kunnskapen fra disse kartleggingen brukes i stedet for den nasjonale kartleggingen.</p> <p>Maler for kartlegging av skredfare i bratt terreng</p> <p>NVE har utarbeidet en prosedyrebeskrivelse og to rapportmaler for avklaring av skredfare i bratt terreng, tilpasset behovene på kommuneplan- og reguleringsplannivå. Det framgår av prosedyrebeskrivelsen når det er nødvendig med fagkyndig kompetanse for å kartlegge og vurdere skredfaren. NVE anbefaler at rapportmalene benyttes ved vurdering av nye tiltak.</p> <p>Flom:</p> <p>Det antas også at det blir økt flomvannføring i kystområder. Kommunen har kun noen mindre vassdrag i tilknytning til bebyggelse. I utgangspunktet bør vassdrag få tilstrekkelig rom for sin naturlige utvikling ved at bebyggelse holdes i god avstand fra dem. Dette vil samtidig sikre arealer som er verdifulle for vassdragsmiljø og friluftsliv. For å ivareta flom og skredfare langs vassdrag bør det klart fremgå at det er byggeforbud eller en hensynssone på minimum 20 meter langs vassdragene. NVEs aktsomhetskart for flom viser hvilke arealer som kan være utsatt for flomfare. Kartet vil aldri kunne bli helt nøyaktig, men er godt nok til å gi en indikasjon på hvor flomfaren bør vurderes nærmere, dersom det er aktuelt med ny utbygging. Veilederen Flaumfare langs bekker gir råd om hvordan en skal identifisere og kartlegge flomutsatte områder langs bekker.</p> <p>Fare for kvikkleireskred:</p> <p>I områder med marine avsetninger, spesielt hav- og fjordavsetninger, er det grunn til å vurdere fare for kvikkleireskred nærmere. Det er ikke stor fare for kvikkleire i Hadsel kommune, men løsmassene i kommunen er kun kartlagt på en svært overordnet nivå, 1:250 000 jf. NGUs løsmassekart og spesielt ved utfylling i sjø er det derfor viktig med geoteknisk vurdering. Kommunen gjorde i forbindelse med forrige plan en jobb med å identifisere mulige områder med fare for kvikkleireskred på land og utarbeidet planbestemmelser. Det er også utført en del grunnundersøkelser i forbindelse med utfylling i sjø og nye boligområder. Nivået på det arbeidet er sammen med planbestemmelser godt nok for kommuneplanens arealdel. For vurdering av nye tiltak på land er det mulig å bruke prosedyren 4.5 som ligger i NVEs veileder 7/2014 « Sikkerhet mot kvikkleireskred»</p> <p>Prosedyre for utredning av aktsomhetsområder og faresoner.</p> <p>Punktene 1-5 er aktuelle for tiltakshaver (og kommunen) for å vurdere om tiltaket ligger</p>
--	--	--

		<p>innenfor aktsomhetsområde for kvikkleireskred. Kunnskap om lokale forhold og dybde til fjell, helninger i terreng, samt mulig fundamentering på fjell bør eksempelvis vurderes. Hvis tiltaket ligger innenfor områder med marine avsetninger og i terreng, der det kan være fare for område-skred i henhold til kriteriene i prosedyren, kreves det vurdering av fagkyndige (geoteknisk konsulent) jf. prosedyren 6 og fremover.</p> <p><u>Behandling av naturfare i arealplan</u> Plandokumentene må tydelig vise hvordan naturfare er vurdert. Fareområder som identifiseres i ROS-analysen bør for byggeområder (også eksisterende) avmerkes på arealplankartet som hensynssoner og tilknyttes bestemmelser jf pbl § 4-3. Eksempel på bestemmelser kan være krav om mer detaljert kartlegging av farer (faresonekartlegging) i forbindelse med reguleringsplaner og behandling av enkelttiltak. Eventuelle sikringstiltak skal være beskrevet før reguleringsplaner sendes på høring. Vær særlig oppmerksom på krav om vurdering av naturfare ved utbygging i LNF(R)-områder, som ofte ikke er underlagt reguleringsplikt. Dette vil innebære en sikkerhet og forutsigbarhet både for kommunen som planmyndighet og de senere brukerne av arealene</p> <p><u>Vassdrag</u> Områder i og langs vassdrag er verdifulle for miljø og friluftsliv. Randsoner langs vassdrag er blant de mest artsrike og bevaringsverdige med hensyn til landskapsøkologi og biologisk mangfold. PBL § 1-8 viser til at "For områder langs vassdrag som har betydning for natur-, kulturmiljø- og friluftsinnteresser skal kommunen i kommuneplanens arealdel etter § 11-11 nr.5 vurdere å fastsette grense på inntil 100 meter der bestemte angitte tiltak mv. ikke skal være tillatt". Generelt gjelder at utbygging tett inntil vassdrag bør unngås, og at kommunen bør vurdere å innføre et generelt byggeforbud i en bestemt avstand langs vassdrag. Fastsatt avstand til vassdrag kan også variere avhengig av verdier /bruk av vassdragene samt hvor mye tidligere tiltak det er i området. Bekkelukkinger og omlegginger av vassdrag bør unngås. Alle vassdrag med årssikker vannføring bør merkes tydelig i plankartet. En forutsetning for at vassdrag skal tas hensyn til er at de er gjort kjent/avmerket. Hadsel har et verna vassdrag Fiskebølvassdraget. I plandokumentene er det viktig at omtale og ivareta verdiene knyttet til det verna vassdraget.</p> <p><u>Tiltak i vassdrag</u> Tiltak i vassdrag som kan medføre nevneverdige ulemper for allmenne interesser må ha tillatelse (konsesjon) etter vannressursloven. Alle tiltak som medfører oppdemming og fraføring av vann fra vassdraget (kraftutbygging og vannuttak og grunnvannsutttak til drikkevann, smoltanlegg o.l.) må normalt ha konsesjon. For mindre tiltak kan NVE avgjøre om et tiltak trenger konsesjon eller ikke. For utfylling i ev. omlegging av vassdrag og andre inngrep som ikke medfører fraføring av vann, kan NVE også avgjøre at reguleringsplan erstatter konsesjon.</p> <p><u>Vassdrags- og energianlegg</u> Et velfungerende system for produksjon og overføring av energi er avgjørende for samfunnet. Planen må derfor ta hensyn til anlegg som har konsesjon etter energi- og vassdragslovgivningen.</p> <p><u>Kraftlinjer</u> Det er viktig at planforslaget ikke fører til hindringer for drift og vedlikehold av eksisterende og planlagte høyspentledninger og andre overføringsanlegg Sentral- og regionalnettsanlegg, transformatorstasjoner og andre større kraftledninger som krever konsesjon etter energiloven er unntatt fra plan- og bygningsloven. Nybygging av mindre kraftledninger innenfor områdekonsesjonene omfattes fortsatt av planloven. NVE ber kommunen kontakte regional netteier og områdekonsesjonær, slik at det kan tas hensyn til ev. planlagte nye kraftledninger og oppgradering av eksisterende kraftledninger i området. Både eksisterende og framtidige kraftledninger bør vises i kartet. NVE anbefaler at anlegg for energiforsyning og -overføring skal reguleres som teknisk infrastruktur etter Pbl § 11-7 nr.2.</p> <p><u>Kraftproduksjonsanlegg</u> NVE legger til grunn at det i kommuneplanen ikke legges opp til en arealbruk som er i konflikt med eksisterende kraftproduksjonsanlegg. Eksisterende anlegg og anlegg som har fått konsesjon etter vannressursloven og/eller energiloven bør avsettes som byggeområder. Dette gjelder områder for vannkraftverk, dammer og rørgater i dagen. Reguleringsmagasiner bør markeres på kartet.</p> <p>Ved oppstart av planarbeidet anbefaler vi å bruke følgende veileder og verktøy: På NVE sine sider om arealplanlegging finns det veiledning om hvordan kommunen kan ivareta naturfare og vassdrag i samband med kommuneplanarbeidet.</p>
--	--	--

			<p>NVEs karttjenester viser informasjon og nedlasting om flom- og skredfare, vassdrag og energianlegg.</p> <p>NVEs veileder 2/2017 Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging beskriver hvordan interessene bør ivaretas i planen, slik at en unngår innsigelse.</p> <p>Rådmannens vurdering: NVE innleder med emnet klimatilpasning. Emnet har rådmannen foreslått innarbeidet i de overordnede arealpolitiske føringer i kap. 2.5.2. Så foreslår NVE at emnet samfunnsrisiko, naturfarer og klimatilpasning innpasses i disposisjonen for arealdelen. Dette er tatt til følge jf. kap. 9.18. Hva angår innspill som går direkte på oppstart av arbeidet med kommuneplanens arealdel behandles disse ikke i planprogrammet, men tas frem når arbeidet med arealdelen starter.</p> <p>Konklusjon: Innspill som går på planprogrammet tas til følge. Innspill som angår kommuneplanens arealdel behandles ved utarbeidelse av denne plan, og tas således ikke med i planprogrammet.</p>
10	18/9-2018	Nordland fylkeskommune	<p><i>(Red.anm.: Innspill 1 av 2 fra Nordland fylkeskommune.)</i></p> <p><i>Foreliggende planprogram påpeker at det legges opp til en «enkel revisjon» av kommuneplanens samfunnsdel. Dette begrunnes med at kommunen har gode erfaringer fra eksisterende plan og ønsker å videreutvikle denne. Nordland fylkeskommune vurderer av denne grunn at planarbeidet består i en rullering av eksisterende samfunnsdel. Likevel skal planprosessen være grundig og fange opp nye momenter som kan påvirke utviklingsarbeidet i kommunen for de nærmeste årene. Tidlig i planprosessen bør kommunen ta opp visjoner eller scenarier som kan gi føringer for kommunens overordnede mål og satsingsområder. Det er viktig å legge opp til overordnede strategiske diskusjoner. Alternative utviklingsretninger bør drøftes. Dette kan gjelde ulike geografiske utbyggingsretninger, men også ulike strategier innen politikkområder som ikke nødvendigvis er arealrelatert, slik som folkehelse og hensynet til barn og unge mm.</i></p> <p><i>Samfunnsdelen gir føringer for arealdelen og må derfor ha tydelige mål og strategier for arealutviklingen. De arealmessige utfordringene med hensyn til boligutvikling, fritidsboliger og næringsarealer må belyses bedre ved gjennomføring av et arealregnskap.</i></p> <p><i>Kravene som stilles til utredninger og analyse av samfunnsutvikling, er krevende oppgaver ressursmessig. Derfor er det vesentlig i planprogrammet å definere og begrense omfanget på samfunnsdelen (og arealdelen) slik at kommunen kan klare å gjennomføre rullering av samfunnsdelen og revisjon av arealdelen innenfor rimelig tids- og ressursbruk.</i></p> <p><i>Framdriftsplanen tar hensyn til kommunevalget og har god og realistisk fremdrift. Medvirkningsopplegget virker også svært gjennomtenkt og godt. En kan i tillegg vurdere er å bruke kommunikasjonsplattformer som Facebook eller annet i arbeidet. Dette for å nå et yngre publikum som stadig opptre mer på de ulike digitale plattformene. Det er bra at planprogrammet hensyntar nasjonale og regionale føringer. Det anbefales at Meld. St. 18 (2016-2017) Berekraftige byar og sterke distrikt, nevnes som en viktig føring i planarbeidet / planprogrammet.</i></p> <p><u>Veien videre</u> <i>Nordland fylkeskommune mener Hadsel kommune vil gjennomføre en god planprosess med utgangspunkt i foreliggende planprogram. Kommentarene over bør tas til vurdering. Med dette ønskes Hadsel kommune lykke til videre med planprosessen.</i></p> <p>Rådmannens vurdering: Fylkeskommunen har avgitt 2 innspill. Rådmannen har samlet sin vurdering og konklusjon i innspill 13.</p> <p>Konklusjon: Det vises til innspill 13.</p>

11	19/9-2018	Thor-Ivar Gullberg	<p><u>Kort oppsummering:</u> Område: Siløya ved Melbu. Ønsker formålsendring av Siløya, GBnr. 52/2 fra LNFR-formål til fritids- og turistformål (eller annen passende status).</p> <p>Rådmannens vurdering: Innspillet må behandles ved utarbeidelse av kommuneplanens arealdel, og tas således ikke med i planprogrammet. Det tas ikke stilling til innspillet på nåværende tidspunkt.</p> <p>Konklusjon: Innspillet må behandles ved utarbeidelse av kommuneplanens arealdel, og tas således ikke med som innspill til planprogrammet.</p>
12	19/9-2018	Nordland fylkes fiskarlag	<p><u>Kort oppsummering:</u> Ber om at gyte- og oppvekstområder og fiskeområder er tema i utredningen. Gode fiskerihavner og fiskemottak bes prioritert i planen Marin forsøpling: Gode søppelhåndteringssystemer i havnene De viktigste fiskeområdene bør avsettes til enbruks områder</p> <p>Rådmannens vurdering: Innspillet samordnes med arbeidet med å lage en regional kystsoneplan for Vesterålen. Det må behandles ved utarbeidelse av kommuneplanens arealdel, og tas således ikke med i planprogrammet. Det tas således ikke stilling til innspillet på nåværende tidspunkt.</p> <p>Konklusjon: Innspillet må behandles ved utarbeidelse av regional kystsoneplan og kommuneplanens arealdel, og tas således ikke med som innspill til planprogrammet.</p>
13	20/9-2018	Nordland fylkeskommune	<p><i>(Red.anm.: Innspill 2 av 2 fra Nordland fylkeskommune).</i> Gjeldende Fylkesplan for Nordland, kapittel 8. Arealpolitikk i Nordland, inneholder klare mål for arealpolitikken i perioden. Vi ber om at det tas hensyn til disse i planarbeidet. Planprogrammet sier lite om ønsket arealbruk i kommunen. Nordland fylkeskommune mener likevel at kommunen her er på god vei til å utarbeide en arealdel som er kunnskapsbasert, bærekraftig og gir forutsigbare rammer for befolkning og næringsliv i tråd med fylkesplanens mål. Kommunen er tydelig på egne utfordringer og har en hovedmålsetning som svarer opp til disse. Vurderingen styrkes i tillegg av at det i samfunnsdelen skal tas inn retningslinjer om arealregnskap og kunnskapsbasert forvaltning. Til arealdelen planlegger kommunen å utarbeide overordnede retningslinjer for arealforvaltning og utbyggingsstruktur. Vi ser at kommunen vil knytte retningslinjer og bestemmelser til hensyns-, fare- og båndleggingssoner. Dette har manglet tidligere, og vil bidra til å gi sonene legitimitet og forenkle saksbehandling. Det er også veldig positivt at kommunen ønsker å utarbeide retningslinjer for behandling av dispensasjonssøknader. Vi viser her Fylkesmannen i Nordlands og Nordland fylkeskommunes veileder om temaet. Fylkestinget har nylig vedtatt regional landbruksplan. Vi er glad for at Hadsel kommune ønsker å kartlegge viktige landbruksområder og knytte bestemmelser til disse. Videre er det svært positivt at hensynet til reindrift er gitt plass i planprogrammet. Det er viktig at kommunikasjon og samarbeid med utøvere og reindriftsforvaltningen ivaretas i planprosessen. Det fremgår av planprogrammet at kommunen ønsker å definere yttergrensene for Sandnes, Stokmarknes og Melbu. Det er svært positivt at nyetablering av boliger ønskes lokalisert innenfor definerte tettsteder. Regional politikk tilsier at byer og tettsteder i Nordland skal styrkes slik at en attraktivitet for bolig, næring og sentrumsfunksjoner opprettholdes, og arealbruken i størst mulig grad er økologisk, økonomisk og sosialt bærekraftig. Fylkeskommunen bidrar gjerne med veiledning og samarbeid i en slik prosess. Vi minner i denne sammenhengen også om at fylkesplanens kapittel 7. inneholder en juridisk bindende planbestemmelse om etablering av handel / kjøpesenter.</p> <p><u>Akvakulturfaglig:</u> Hadsel kommune bør i forbindelse med sitt kommuneplanarbeid aktivt involvere relevante aktører med sikte på å kartlegge interessen for, og egnetheten av, arealer for ulike former for akvakultur i kommunens sjøområder. Det er positivt at kommunen i arealdelen ønsker å ta høyde for en senere kobling mot interkommunal kystsoneplan i Vesterålen. Vi vil likevel be kommunen sikre at arealdelen gir fleksibilitet og muligheter for næringen til en slik plan er på plass.</p> <p><u>Folkehelse- og friluftslivsfaglig:</u> Hadsel kommune har inngått avtale med Nordland fylkeskommune om folkehelsearbeid i kommunen. I den forbindelse er det viktig at tettstedsnære friluftslivsområder, grønne</p>

		<p>korridorer til marka, parker og grøntområder i by og tettsted, offentlige rom, sosiale møteplasser, skoleområder m.m. gis fokus i arbeidet med arealplanen. Det er positivt at dette er omtalt i planprogrammet. Videre bør kommunene tenke gåing og sykling som en reell transportform, og vurdere om det bør utarbeides som en del av arealdelen. Trafikksikkerhet og tilgjengelighet for alle/universell utforming er temaer som er viktige å belyse under planprosessen. Hadsel kommune har gjennomført arbeidet med kartlegging og verdisetting av friluftslivsområder kommunen. Dette er et godt verktøy for all form for kommunal planlegging og vi oppfordrer kommunen til å bruke resultatene av kartleggingen.</p> <p><u>Samferdselsfaglig:</u> Dersom arbeidet med, eller tiltakene som beskrives i planen, vil kunne føre til endringer i trafikk mønster, sikkerhet og/eller framkommelighet for kollektivtrafikk, er dette forhold som må belyses og vurderes. Lokalisering av nye utbyggingsområder (bolig, skole, forretning, industri el. lignende) i forbindelse med rutetraseer og transportkorridorer må ha stort fokus. Nordland fylkeskommune fraråder utstrakt spredt boligbygging da dette ofte medfører økte kostnader i tjenesteproduksjon både for kommunen og fylkeskommunen. Skoleskys er en lovpålagt oppgave, og eventuelle framtidige endringer i skolestruktur vil kunne gi økte kostnader for dette. En slik økning vil kunne føre til at øvrig produksjon av kollektivtransport i området reduseres tilsvarende. Det er viktig at dette vurderes i en tidlig fase av arealplanarbeidet.</p> <p><u>Kulturminnefaglig:</u> Det inngår i nåværende samfunnsdel at Hadsel kommune skal utarbeide en kommunal kulturvervplan. Dette arbeidet er så vidt vi kjenner til ikke gjennomført, og vi antar at kunnskapen om nyere tids kulturminner av lokal verdi dermed er mangelfull. Nordland fylkeskommune har heller ikke gjort en registrering av kulturminner av regional verdi i kommunen. Viktige kulturmiljøer og kulturlandskap bør synliggjøres og gis et vern i kommuneplanens arealdel gjennom bruk av hensynssone c), sone med særlige hensyn til bevaring av kulturmiljø eller landskap (sosikode H570/H550), og med tilknyttede retningslinjer for å ivareta interessene. Det er pr. i dag er ingen nyere tids kulturminner i Hadsel som er fredet etter kulturminneloven, men det er varslet oppstart av fredningssak for Neptun Sildeoljefabrikk på Melbu. I tillegg er Hadsel kirke og Melbu kirke er listeført av Riksantikvaren som kulturminner av nasjonal verdi. Listeførte kirker skal behandles i henhold til det såkalte kirkerundskrivet: Rundskriv T-3/2000 Forvaltning av kirke, kirkegård og kirkens omgivelser som kulturminne og kulturmiljø. I dette rundskrivet påpekes bl.a. viktigheten av å ta vare på kirkens virkning i forhold til omgivelsene. De listeførte kirkene og Neptun sildeoljefabrikk bør merkes med hensynssone H570. Hensynssonen bør være av en størrelse som sikrer omgivelseskvalitetene rundt kulturminnene.</p> <p>Generelle bestemmelser om hensyn som skal tas til bevaring av eksisterende bygninger og annet kulturmiljø bør gis i kommuneplanens arealdel, jf. plan- og bygningslovens § 11-9 nr. 7. Gjeldende plan har en generell retningslinje om at «I plan- og byggesaksbehandlingen skal forholdet til kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap kartlegges, avklares og hensyntas i størst mulig grad. Det vises til Plan og bygningsloven § 11-9 nr. 7.» Det er positivt med en slik retningslinje når kulturminnene i liten grad er kartlagt. Det bør vurderes om det også er grunnlag for å gi generelle, juridisk bindende, bestemmelser etter § 11-9 nr. 7. Slike bestemmelser kan også gis til bestemte arealer, f.eks. områder som er avsatt med hensynssone for kulturmiljø eller landskap.</p> <p>Videre vil generelle bestemmelser etter § 11-9 nr. 6, om landskap og estetikk, være et viktig virkemiddel for å ivareta hensynet til bl.a. kulturlandskap og byggeskikk.</p> <p>Automatisk fredete kulturminner: Fylkeskommunen som regional kulturminnemyndighet vil innledningsvis oppfordre Hadsel kommune til å søke Riksantikvaren om innsyn i Askeladden (den nasjonale kulturminnedatabasen): http://askeladden.ra.no/sok/. I databasen er det beskrivelser og kartfesting av de kjente kulturminnene i kommunen. Dette vil danne et godt grunnlag for å unngå konflikter mellom planlagte arealtiltak og automatisk fredete kulturminner. Det er kjent 450 automatisk fredete kulturminnelokaliteter i Hadsel, av disse mangler hele 90 geometri. Forslag til viktige kulturminnemiljøer er:</p> <p>Området rundt Hadsel kirke. Oksegjerdet, Melbu, gravfelt. Haukenes, Gårdsanlegg</p> <p>Følgende tekst må bli tatt med i planbeskrivelsen: Lov om kulturminner gjelder uavkortet i hele kommunen, jr. § 3, 1. ledd: "ingen må- uten at det er lovlig etter § 8 -sette i gang tiltak som er egnet til å skade, ødelegge, grave ut, flytte, forandre, tildekke, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredete kulturminner eller fremkalle fare for at dette kan skje." jr. § 8, 1.ledd: "Vil noen sette igang tiltak som kan virke inn på automatisk fredete kulturminner på en måte som er nevnt i § 3 første ledd, må vedkommende tidligst mulig før tiltaket planlegges iverksatt melde fra til vedkommende myndighet eller nærmeste politimyndighet.</p>
--	--	---

		<p>Vedkommende myndighet avgjør snarest mulig om og i tilfelle på hvilken måte tiltaket kan iverksettes. Avgjørelsen kan påklages til departementet innen 6 uker fra underretning om at vedtaket er kommet fram til adressaten."</p> <p><u>Om planprogrammet</u> Som i resten av fylket øker andelen eldre i befolkningen i Hadsel. Vi oppfordrer kommunen til å vurdere om det bør rettes særlige medvirkningstiltak mot eldre eller andre grupper som kan kreve spesiell tilrettelegging. Det fremgår at planarbeidet skal bidra til å avklare yttergrenser for tettstedene Stokmarknes, Sandnes og Melbu. Vi ber kommunen vurdere hvordan befolkning, næringsliv og eventuelt andre myndigheter kan bidra i en slik prosess. Nordland fylkeskommune vil særlig berømme Hadsel kommune for målet om å utforme en plan med klart språk, og for at kommunen har en konkret plan for hvordan dette skal gjennomføres.</p> <p><u>Rammer for planarbeidet</u> Kommunen har i planprogrammet redegjort for rammer og premisser for planarbeidet. Det vises her både til vedtatte lover, forskrifter og planer, samt pågående prosesser som kan bidra til å legge rammer for planarbeidet. I tillegg til planene kommunene har vist til, ber vi om at Kilder til livskvalitet – regional folkehelseplan Nordland 2018-2025 legges til grunn for arbeidet.</p> <p><u>Klima</u> Norsk klimaservicesenter har utarbeidet en klimaprofil for Nordland. Denne gir et kortfattet sammendrag av dagens klima, forventede klimaendringer og klimautfordringer. Klimaprofilen er et supplement til klimahjelperen. Vi viser også til klimatilpasning.no, som gir veiledning og eksempler for ulike sektorer og deres behov, i tillegg til korte oppsummeringer av klimarelaterte utfordringer for fylkene.</p> <p><u>Vannmiljø</u> Gjennom regional forvaltningsplan i henhold til vannforskriften er det vedtatt miljømål for vannforekomstene i kommunen. Vi ber Hadsel kommune hente inn miljømål, risiko- og påvirkningsanalyse for aktuelle vannforekomster fra vann-nett portal, og ta hensyn til dette i planleggingen. Vi viser også til vannportalens regionale side og siden vannområde Vesterålen.</p> <p><u>Landskap og Friluftsliv</u> Vi gjør oppmerksom på at Nordland fylkeskommune har gjennomført prosjektet Landskapskartlegging av Nordland og at det foreligger nedlastbare rapporter om dette arbeidet på fylkeskommunens nettside. Kartleggingen er også tilgjengelig som kartlag «NiN Landskapstyper» i Miljødirektoratets kartportal Natur i Norge. Nordland fylkeskommune har videre i samarbeid med regionale friluftsråd utarbeidet en friluftslivskartlegging. Vi ber om at dette kunnskapsgrunnlaget legges til grunn for konsekvensutredningen av temaene friluftsliv og landskap.</p> <p><u>Metodikk</u> Det er ikke utarbeidet eget metodekapittel. Nordland fylkeskommune ber om at metoden(e) som skal benyttes i konsekvensutredningen beskrives detaljert. Dette for å sikre etterprøvnbarhet og forståelse i planprosessen. Relevant litteratur må benyttes. Vi anbefaler at konsekvensutredningen legger regjeringens veileder T-1493 om konsekvensutredninger i kommuneplanens arealdel til grunn for utredningsarbeidet. Statens vegvesen håndbok v712 kan også benyttes. Vi gjør oppmerksom på at forskrift om konsekvensutredninger § 18 angir bestemmelser som er særlige for overordnede planer.</p> <p><u>Generelt om god planlegging:</u> Det er positivt at kommunen rullerer kommuneplanen. Helhetlige og oppdaterte kommuneplaner gir befolkning og næringsliv forutsigbarhet for forvaltningen av kommunale arealer. Dette er i tråd med Fylkestingets føringer for god planlegging. Kommuneplanen er også kommunens fremste verktøy for å styre en ønsket utvikling, og bidrar dermed til å styrke kommunal selvvråderett. Fylkeskommunen ber om at planarbeidet forankres i kommunen slik at flest mulig får et eierskap til planen. Dette vil kunne gi færre ønsker om å fravike denne gjennom dispensasjoner, som er ressurskrevende og gir liten grad av forutsigbarhet. Nordland fylkeskommune mener forslaget til planprogram viser at Hadsel kommune ser sammenhengen i eget planverk, og i tillegg forholder seg til vesentlige nasjonale og regionale rammer. Dette lover godt for bruk og oppfølging av planen. Det er positivt at samfunnsdelen planlegges ferdigstilt først, slik at føringer fra denne kan tas inn i arbeidet med arealdelen.</p>
--	--	--

			<p><u>Veien videre</u> Nordland fylkeskommune stiller oss åpne for veiledning og samarbeid i den videre prosessen. Vi vil oppfordre Hadsel kommune til å ta i bruk regionalt planforum for å samordne og avveie kommunale, nasjonale og regionale interesser i arbeidet. Videre vil vi oppfordre kommunen til å bruke Vesterålen plannettverk for å diskutere faglige problemstillinger og avklare interesser i nabokommuner. På generelt grunnlag vil fylkeskommunen bemerke at: Det bør tas hensyn til fremtidige klimaendringer i planlegging og utbygging. Dette er spesielt viktig ved utbygging, plassering og dimensjonering av viktig infrastruktur. Det skal legges vekt på sårbarhet for klimaendringer i kommunenes ROS-analyser. Fylkeskommunen ber om at bygninger og tiltak oppføres med tanke på fremtidige klimaendringer, reduksjon av energibehov og utslipp av klimagasser. Alternative energikilder bør alltid vurderes. Ny bebyggelse og rom mellom bebyggelsen må vise hensyn til de estetiske forhold, jfr. plan- og bygningsloven § 1-1. I sentrumsområder bør det legges særlig vekt på utforming av tilgjengelige og attraktive byrom. Vi viser til naturmangfoldlovens § 7 som gir prinsipper for hvordan offentlige beslutninger skal tas, jf. naturmangfoldloven §§ 8 – 12.</p> <p>Rådmannens vurdering: Rådmannen kan forstå at planprogrammet kan fremstå for samfunnsdelen som en rullering. Dog skal her inn nye arealpolitiske føringer og nye emner som kan gjøre at planen grenser opp mot «vesentlige virkninger» som gjør at planarbeidet grenser opp mot revisjon. Hva angår visjoner er dette fastlagt i allerede vedtatt samfunnsdel og de akter vi å føre videre. Scenariene er også beskrevet i planprogrammet, f.eks. flere eldre som medfører en ikke bærekraftig demografisk utvikling. «Motstrøms»-tanken vår er fokus på bolyst, folkehelse, næringsutvikling – emner vi tror på sikt kan gi innvirkning på befolkningssammensetningen. De strategiske grepene vi vil foreta vil bli konkretisert i kommuneplanen. Fylkeskommunen nevner en rekke områder som vi akter å se nærmere på. De savner et kapittel om metodikk. Dette har rådmannen nå lagt inn i kapittel 2.6.3.</p> <p>Konklusjon: Innspillene tas til følge</p>
14	19/9-2018	Fylkesmannen i Nordland	<p>Fylkesmannen viser til regjeringens Meld. St. 18 (2016 – 2017) Melding til Stortinget «Berekraftige byar og sterke distrikt» som ble lagt fram 17.02.2017. I meldingen introduserer regjeringen nye mål for regional- og distriktpolitikken. Målet er regional balanse gjennom vekstkraft, likeverdige levkår og bærekraftige regioner i hele landet. Alle kommuner kan påvirke lokal vekstkraft. Et variert boligmarked, tilgang på kommersielle tjenester og inkludering av tilflyttere er viktige innsatsområder for å møte demografiske endringer. I meldingen legger regjeringen vekt på å styrke kommuneplanens samfunnsdel, slik at kommunene blir bedre i stand til å løse sine oppgaver som samfunnsutvikler. Samfunnsdelen må være godt forankret, overordnet og samlende for kommuneorganisasjonen. Den må peke ut en retning både for planleggingen og virksomheten i sektorene, for arealplanleggingen og for økonomiplanen.</p> <p><u>Planfaglige forhold:</u> Planprogrammet gir langt på vei et godt grunnlag for det videre plan-arbeidet. Vi konstaterer at det er tatt inn et eget kapittel om konsekvens-utredning av nye utbyggingsområder som foreslås i kommuneplanens arealdel (kap. 2.6.3), men savner et kapittel som konkretiserer utredningsbehovet på et overordna nivå.</p> <p><u>Utredningsbehov – samfunnsdelen</u> Ifølge rundskriv T-1492 skal planprogrammet for samfunnsdelen «avklare nødvendige utredninger for de langsiktige arealbehov, miljømessige utfordringer, utfordringer knyttet til universell utforming, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon, for sektorene og for utvalgte målgrupper». Som grunnlag for det videre planarbeidet bør det derfor tas inn et eget kapittel som klargjør utredningsbehovet, både for samfunnsdelen og arealdelen. Følgende tema fremstår som aktuelle i denne sammenhengen:</p> <p><u>Arealregnskap</u> For å kunne avklare arealbehovet, som vil være en svært viktig planpremiss for kommuneplanens arealdel, bør det utarbeides et arealregnskap som viser tilgjengelige tomter til utbyggingsformål i områder som er planmessig avklart. Dette bør sammenholdes med forventet utvikling og sammensetning i befolkningen, samt forventet arealbehov til blant annet</p>

		<p>næringsutvikling. Som det går fram kap. 6 av rundskriv T-1492 bør behov for nye utbyggingsarealer begrunnes og dokumenteres. I og med at planprogrammet her skal være felles for arealdelen og samfunnsdelen fremstår en vurdering av utbyggingsbehov sett i forhold til allerede tilgjengelige områder som særlig relevant. Dette vil også være grunnleggende om kommunen skal kunne følge opp en retningslinje for areal- og utbyggingspolitikken om å «være effektive i arealplanleggingen og i utbyggingen av infrastruktur, slik at uberørte naturområder skånes mest mulig». (Retningslinje til delmål 4 i den gjeldende samfunnsdelen).</p> <p>Som påpekt i rundskrivet bør samfunnsdelen også inneholde en analyse av alternative strategier for framtidige utbyggingsmønstre. En slik analyse bør spesielt vurdere forholdet til statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, som også kan bidra til attraktive by- og tettstedsområder. I den grad en revidert arealdel til kommuneplanen legger opp til ytterligere utbygging, vil slike analyser ha vesentlig betydning for å kunne klargjøre at aktuelle alternativer i tilstrekkelig grad er utredet, jf. § 19 i gjeldende forskrift om konsekvens-utredninger. Om planlagt tiltak berører naturmangfold vil denne typen analyser også være viktige for å tilfredsstille kravet som er gitt til begrunnelse i naturmangfoldlovens kap II (jf. spesielt § 12). Slik vi ser det vil det være viktig at en slik analyse, basert på bl.a. et arealregnskap, konkretiseres i utredningsprogrammet, også om kommunestyrets bestilling gjennom planstrategien skal følges opp, jf. planprogrammets pkt. 1.3.</p> <p><u>Kommunalt klimafotavtrykk</u> For å kunne iverksette best mulige tiltak for reduserte utslipp av klimagasser bør kommunen vurdere å iverksette utredning av eget klimafotavtrykk. Dette omfatter ikke bare direkte utslipp som følge av virksomheten i kommunen, men også indirekte utslipp som følge av kommunale innkjøp og valg av løsninger. Slike utredninger kan gjennomføres på bestilling, jf. f.eks. www.klimakost.no. Samarbeid i bl.a. regionalt plannettverk synes naturlig i denne sammenhengen.</p> <p><u>Utredningsbehov – arealdelen</u> Vi kan ikke se at planprogrammet for konsekvensutredninger av arealdelen, slik det er beskrevet i planprogrammets kap. 2.6.3., ivaretar kravet som er satt i forskriftens § 19 til helhetlig vurdering av konsekvenser og til at aktuelle alternativer til foreliggende forslag skal være belyst. Slik vi ser det kan planprogrammet for arealdelen med fordel samordnes med planprogrammet for samfunnsdelen i et eget punkt, jf. ovenfor.</p> <p>I tillegg til det som er anført i kapittel 2.6.3. bør konsekvensutredningen av hvert enkelt område inneholde en vurdering av eventuelle konsekvenser i form av økte klimagassutslipp. Dette vil være særlig aktuelt der forslaget medfører at myr blir drenert og mister sin funksjon som karbonlager, men vil også gjelde der forslag kan medføre økt transport eller endring i trafikkmønster.</p> <p>Som grunnlag for å fastsette grense for eventuell utbygging langs sjø eller vassdrag forventer vi at det foreligger en kartlegging av funksjonell strandsone langs sjøen, eller funksjonell kantsone langs vassdrag. I den grad det skal bygges i disse sonene vil det være vesentlig dette er tilfredsstillende begrunnet og veid i forhold til konsekvensene for den verdien disse områdene har for naturmangfold og friluftsliv, og også som vern om flom og erosjon. Nordland fylkeskommune har nylig utgitt en egen veileder om dette, jf. blant annet hjemmesida til Fylkesmannen.</p> <p>Vi konstaterer for øvrig som positivt at det, for enkeltområder som innebærer utbygging, «ved behov» skal vurderes alternativer. Som påpekt ovenfor er det et krav at det foreligger en utredning av aktuelle alternativer, og at foreliggende forslag kan begrunnes i et reelt arealbehov når tilgjengelige tomter i planavklarte områder er vurdert.</p> <p>Planprogrammet bør stille krav om valg av metodikk, og kan f.eks. vise til metodikken som er brukt i veileder T-1493 – «Konsekvensutredninger av kommuneplanens arealdel».</p> <p><u>Miljø- og klima</u> <u>Klima- og energiplanlegging</u> Etter det vi kan se er kommunens klima- og energiplan fra 2009. Planen gir en god gjennomgang av status for kommunale klimagassutslipp, og gir også anvisning på mulige tiltak for reduserte utslipp og redusert energibruk. Vi er ikke kjent med i hvor stor grad tiltakene her er videreført i øvrig kommunal planlegging. I gjeldende statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging går det fram at revisjon av planer som berører klima- og energispørsmål skal vurderes regelmessig, og minst hvert 4. år. Som det går fram her er det viktig at planer som berører klima- og energispørsmål følges opp i planens handlingsdel og legges til og gir føringer for kommunens mer detaljerte planlegging, og myndighets- og virksomhetsutøvelse.</p> <p>I og med at revisjon av klima- og energiplan ikke var gjenstand for vurdering ved revisjon av kommunens planstrategi, hadde vi gjerne sett at dette omtalt i det foreliggende forslaget til planprogram. Behovet for revisjon av kommunens klima- og energiplan forsterkes av at det nå</p>
--	--	---

		<p>foreligger oppdatert statistikk om kommunale utslipp (jf. miljøstatus.no), og at det også foreligger mulighet for å kartlegge det kommunale klimafotavtrykket (jf. forslag til utredningstema ovenfor). Dette vil bidra til å gi klima og miljø konkret innhold, jf. at klima og miljø / energi og klima er ført opp som egne tema både i samfunnsdelen / arealdelen.</p> <p><u>Beredskapsfaglig innspill:</u> Ny statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning i kommunene har vært på høring. Tidspunkt for endelig vedtak av denne planretningslinjen er fortsatt uvisst, men det forventes at den vedtas i løpet av 2018. Utfra den tidsplanen som Hadsel kommune legger opp til i planprogrammet, så vil det være sannsynlig at denne planretningslinjen har trått i kraft før endelig vedtak av ny samfunnsdel. Det anbefales derfor at de føringer som gis i høringsforslaget for ny planretningslinje allerede nå innarbeides i samfunnsdelen.</p> <p><u>Kommuneplanens samfunnsdel:</u> Kommuneplanens samfunnsdel skal inkludere en vurdering av om klimaendringer vil påvirke langsiktige utfordringer, mål og strategier. Vurderingen skal skille mellom forhold av betydning for arbeidet med kommuneplanens arealdel, og forhold av betydning for kommune-samfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Er kommunen spesielt utsatt og potensielt sårbar for klimaendringer, bør samfunns-delen inneholde mål, strategier og retningslinjer for kommunens arbeid med klimatilpasning. I kommuneplanens samfunnsdel og andre relevante planer bør kommunen basert på lokale forhold, vurdere hvordan endringer i klima kan påvirke blant annet samfunnsikkerhet, kritisk infrastruktur, naturmiljø, befolkningens helse, samt konsekvenser for berørte næringer (for eksempel endringer i infrastruktur/tjenester, transport og reiseliv, vekstforhold og landbruk for øvrig). Utredninger og analyser for ulike arbeidsoppgaver og på ulike nivåer i kommunen kan også bidra til å avdekke hvor behovet for innsats er størst. Relevante dokumenter kan blant annet være kommunal planstrategi, tidligere samfunnsdel, tematiske kommunedelplaner, KU eller ROS-analyser gjort i forbindelse med kommuneplanen, sektoravgrensede analyser og kartlegginger, og helhetlig ROS-analyse etter sivilbeskyttelsesloven. Klimaprofil Nordland gir nyttig informasjon om forventet klimautvikling i Nordland frem mot år 2100. Klimaprofilen finnes her: https://klimaservicesenter.no/faces/desktop/article.xhtml?uri=klimaservicesenteret/klimaprofiler/klimaprofil-nordland. Fylkesmannen i Nordland har utarbeidet kommunevise data for havnivåstigning. Tabell med data, samt veileder fra DSB finnes her: https://www.fylkesmannen.no/nb/Nordland/Plan-og-bygg/Arealforvaltning/Havnivastigning-2017/ I arbeidet med ny samfunnsdel bør også samfunnsikkerhet generelt tas opp. Kommunen bør spørre seg om det er utfordringer som er avdekt i kommunens helhetlige ROS-analyse etter sivilbeskyttelsesloven som bør følges opp? Videre bør kommunen vurdere om nye mål for samfunnsutvikling vil påvirke samfunnsikkerheten og kommunens evne til å håndtere uønskede hendelser.</p> <p><u>Kommuneplanens arealdel:</u> Kommuneplanens arealdel må brukes aktivt for å oppnå en samlet arealdisponering som ivaretar hensynet til et klima i endring. I planprogrammet skal det gjøres en vurdering av om hensynet til et endret klima innebærer behov for oppheving eller revisjon av gjeldende planer. Kommunen må vurdere på hvilken måte klimaendringene legger føringer for arealbruken. Det omfatter både å definere områder som ikke bør bygges ut, og å dimensjonere anlegg og legge inn bufferoner for eksempel i tilknytning til boligområder, grønnstruktur, skiløyper og turveier. Klimaendringer vil påvirke naturmangfoldet i stadig økende grad, spesielt i fjellområder, arealer i arktisk klima og sjønære områder. Sammenhengende arealer i naturen er svært viktig for bevaring av naturmangfold. Det bør derfor settes av arealer som skal ivaretas som sammenhengende naturområder eller by- og tettstedsnær grønnstruktur. Fylkesmannen vil gjøre oppmerksom på ROS-kravet som følger av plan- og bygningsloven. DSB har utarbeidet ny veileder for ROS-analyser i 2017. Denne kan leses her: https://www.dsb.no/veiledere-handboker-og-informasjonsmaterieill/samfunnsikkerhet-i-kommunenes-arealplanlegging/</p> <p><u>Landbruk:</u> <u>Generelle innspill</u> Hadsel kommune har et allsidig landbruk med blant annet melke- og kjøttproduksjon av store, småfehold og grønnsaksproduksjon. Det finnes også flere langstrakte områder med fulldyrka og dyrkbar jord som i stor grad befinner seg på myrjord og god fastmarksjord. Med slike arealressurser er det viktig at Hadsel i forbindelse med revideringen av kommuneplanens samfunns- og arealdel setter et fokus på å ivareta disse produksjonsarealene for landbruket. Fylkesmannen forstår at kommunen har mange samfunnsinteresser å ivareta og at det derfor</p>
--	--	---

		<p>må foretas mange avveininger. Jordvern må uansett være sterkt forankret i kommunen sine mål, forslag og ønsker for den overordne arealbruken i forbindelse med arealdelen. Dersom dyrka og dyrkbar jord foreslås omdisponert, bør potensiale for fortetting og transformasjon være kartlagt som en del beslutningsgrunnlaget. Kommunen må også redegjøre for alternative lokaliseringer i forbindelse med tiltak som er konfliktfylte for jordvernsinteressene. Dette ser vi ofte blir glemt eller utelatt fra kommunens side. Manglende utredning av alternativer vil være ett av grunnlagene for innsigelse fra Fylkesmannen. I dokumentet «Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging», vedtatt ved kgl. res. 2015 med hjemmel i pbl. § 6-1, er det bl.a. lagt til grunn de nye kommunestyrenes arbeid med regionale og kommunale planstrategier og planer. Regjeringen forventer blant annet her at kommunene arbeider med sikrer viktige jordbruksområder, legger til grunn for nye og grønne næringer og mat med lokal identitet. Fylkesmannen råder kommunen til å kartlegge og definere egne hensynssoner for landbruk i arealdelen.</p> <p>Jordvern blir altså ansett som et sentralt tema innen landbrukspolitikken. Nasjonal jordvernstrategi som ble vedtatt av Stortinget i 2015 er et konkret eksempel på dette. Et av målene i strategien er at omdisponering av dyrka og dyrkbar jord skal kraftig reduseres. Selv om KOSTRA-tallene for 2017 viser at nedbygging av jordressursene har gått ned i Nordland, må kommunene fortsette arbeidet med jordvern i arealplanleggingen. Fylkesmannen mener at planlegging etter pbl. er det viktigste verktøyet for å ivareta jordvernet.</p> <p>I plan og bygningslovens formålsparagraf (§ 1-1) beskrives hvilke oppgaver og hensyn som skal ivaretas. Innenfor selve rammen av formålsparagrafen skal planer etter pbl. blant annet «sikre jordressursene, kvaliteter i landskapet (...)», jf. første ledd bokstav b. I dette ligger det altså et ansvar fra kommunens side i det å vekte jordvernet i tilstrekkelig grad i arealplanleggingen.</p> <p><u>Konkrete innspill til planprogrammet for samfunnsdel og arealdel</u></p> <p>Kommunen skriver i del 1.3 at det skal foretas full revisjon av kommuneplanens arealdel. Til siste punkt som omhandler viktige landbruksområder så er positivt at kommunen løfter frem slike problemstillinger. Vi råder kommunen til å gjennomføre en slik kartlegging av viktige landbruksområder, slik det nevnes i punkt 2.6, som kan synliggjøres som hensynssoner i plankartet. Kommunen bør også være tydelige på at andre LNFR områder ikke blir ansett som «mindre verdt» eller egnet for omdisponering. Dette kan blant annet løses ved å formulere tydelige planbestemmelser. I 2.6.3. om konsekvensutredning av kommuneplanens arealdel ser vi ikke at verken jordvern eller landbruk er blant temaene som skal utredes, foruten om i forbindelse med næringsutvikling. Om det betyr muligheter eller utfordringer med næringsutvikling er usikkert. Inn på tunet, tilleggsnæringer osv. Utnytte de fortinn innen landbruksnæringen som kommunen har. Til punkt 5.2 Regionale planer og forutsetninger, anbefaler vi at kommunen også tilføyer strategisk plan for jordvern i Nordland fra 2016 som bygger videre på nasjonale jordvernmål. Selv om dette ikke er en fylkeskommunal plan legger den grunnlag for felles jordvernforinger for hele fylket. Det er videre positivt at kommunen vil ta hensyn til landbruksmelding for Nordland 2013-2016 og regional plan for landbruk når denne blir vedtatt.</p> <p><u>Reindrift</u></p> <p>I følge regjeringens veileder Reindrift og planlegging etter plan og bygningsloven punkt 4.3.3 skal kommunen vurdere reindriften mulige innvirkning på kommunens samfunnsutvikling. Det er viktig å være bevisst på at reindriften kan bidra til et mangfold i næringslivet, gjennom en rekke aktiviteter som kan knyttes opp mot driften. Dette kan bl.a. være slaktning og videreføring av reinkjøtt, husflidproduksjon basert på produkter fra rein og turistvirksomhet. Kommuneplanens samfunnsdel er ett viktig dokument som legger føringer for framtidige prioriteringer og strategier. Prioriteringer og strategier er nødvendig for å sikre arealgrunnlaget for reindrift og reindriften sameksistens med andre næringer, lokalt, regionalt og nasjonalt. Reindriftnæringen må gis muligheter til å utvikle seg. I hovedtrekk betyr det at arealene ikke bør forringes, og at kommunen legger til rette for næring og industri som kan og vil bidra til at reindriften fortsatt kan eksistere i kommunen.</p> <p>I forbindelse med konsekvensutredningene det legges opp til i delkapittel 2.6.3 vil vi påpeke at det skal gjøres en vurdering av nye utbyggingsområders konsekvens for reindriftnæringen. Dette vil være aktuelt i den delen av kommunen som er definert som samisk reinbeiteområde. Grunnloven § 110a og internasjonale regler forplikter både kommunale, regionale og statlige myndigheter å gjøre hensynet til samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsnivå til gjenstand for særskilt behandling og vurdering. Dette gjelder i samfunnsplanleggingen generelt, og i arealplanleggingen spesielt. Reindriftretten er opparbeidet gjennom alders tids bruk, og er en rettighet på linje med grunneierretten. Det betyr at reindriftretten har erstatningsrettslig vern. Det er derfor naturlig at reindriftsutøverne inviteres inn som deltakere i prosessene som omhandler næring og samisk kultur. I forbindelse med møtene kommunene legger opp til i delkapittel «2.4.3 Utarbeiding av planforslag» vil det være naturlig at kommunen inviterer berørte reinbeitedistrikt til et eget møte. Vi savner fokus på klima og klimaendringenes</p>
--	--	--

		<p>påvirkning innenfor alle sektorene i kommunen, inkludert reindriftsområdet. I samfunnsdelen er det for eksempel naturlig å vurdere hensynet til klimaendringer og mulige konsekvenser for kommunen. Her kan kommunen synliggjøre utfordringer, mål og strategier. Mange av tiltakene som er nødvendige for å møte konsekvensene av klimaendringene må ivretas i arealdelen.</p> <p>Helse Hadsel kommune har under forslag til disposisjon for kommuneplanens samfunnsdel et punkt som omhandler folkehelse og et punkt om helse, rehabilitering, pleie, omsorg og sosiale forhold. I punkt 4.1.1 er folkehelseovens § 4 referert, med hvilke krav den pålegger kommunene. Kommunen skal også ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorene som kan virke inn på denne, jf. § 5.</p> <p>I sitt arbeid med planprogram for samfunnsdelen og arealdelen i kommuneplanen, har man gjennomført en idémyldring for kommunestyrets medlemmer for å finne løsninger på blant annet kommunens folkehelseutfordringer. Man har fokus på å utjevne sosiale forskjeller og forebygge sosial arv, bidra til fysisk aktivitet, universell utforming og fokus på sosiale nettverk. Kommunen skal legge til rette for et systematisk og langsiktig folkehelsearbeid. For å kunne gjøre dette, må kommunen ha god oversikt over sine folkehelseutfordringer og hvilke påvirkningsfaktorer som påvirker helse i befolkningen i positiv og negativ retning. Barns oppvekstvilkår er pekt ut som en viktig faktor for å redusere framtidige konsekvenser av uhelse. Barn og unge er viktig målgruppe i folkehelsearbeidet og i svar på denne utfordringen har man fokus på det å sikre at barn og unge får delta aktivt i fritidsaktiviteter uavhengig av foreldrenes inntekt. Man har også fokus på levevaner og livsstil, inkludering og likeverdighet og psykisk helse.</p> <p>I Fhl § 7, folkehelseiltak, pekes det på at kommunen skal iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer.</p> <p>Helsedirektoratet har utarbeidet Veivisere i lokale folkehelseiltak som er et praktisk hjelpemiddel i kommunenes arbeid med tiltak for å bedre befolkningens helse. Veiviserne vektlegger tiltaksdelen. Før man vedtar å iverksette tiltak må kommunen ha oversikt over hvilke utfordringer kommunens befolkning har. Forebygging av sosiale ulikheter i helse må rettes inn mot alle ledd i årsakskjeden som fører til sosial ulikhet i helse. I folkehelsearbeidet er det viktig å ha både befolkningsrettede strategier med tiltak som når alle, og tiltak rettet mot høyrisikogrupper. Veiviserne har fokus på kunnskapsgrunnlag, tiltak og virkemidler, eksempler for hvert tema, for eksempel hvordan kommunen kan planlegge lokalmiljøer som stimulerer til økt fysisk aktivitet.</p> <p>Hadsel kommune har i sin hovedanalyse 7.juli 2017 oversikt over en rekke utfordringer i kommunen. Dersom kommunen i tillegg har data fra for eksempel elevundersøkelsen og/eller Ungdata, vil dette være viktig kunnskap å ta med videre i arbeidet med samfunnsdelen. Andre befolkningsundersøkelser og kunnskap fra lokale helsetjenester vil kunne bidra til å gi et helhetlig bilde av kommunen utfordringer. Fhl § 8 omhandler virkeområde og forskrifter for området miljørettet helsevern, som omfatter faktorer i miljøet som til enhver tid direkte eller indirekte kan ha innvirkning på helsen. Disse omfatter blant annet biologiske, kjemiske, fysiske og sosiale miljøfaktorer.</p> <p>Rådmannens vurdering: Fylkesmannen konstaterer at det er tatt inn et eget kapittel om konsekvensutredning av nye utbyggingsområder som foreslås i kommuneplanens arealdel (kap. 2.6.3), men savner et kapittel som konkretiserer utredningsbehovet på et overordna nivå. Rådmannen ønsker at før en tar stilling til nye utbyggingsområder må det lages et arealregnskap som viser hvor vi har nok områder fra før og hvor det trengs nye. Kravet om arealregnskap er inntatt i kap. 2.5.2 jf. nr. 2. Så også emnet klima, jf. nr. 1. Vedr. det som anføres om utredningsbehov for arealdelen er dette nå tatt med i kap. 2.6.3. Ang. landbruk vil kommunen identifisere og hensynta viktige landbruksområder i kommuneplanens arealdel jf. kap. 2.5.2 samt sette en overordnet planretningslinje for området inkl. reindrift. Emnet folkehelse og ROS ivretas som anført i planprogrammet.</p> <p>Konklusjon: Innspillet tas til følge i planprosessen</p>
--	--	--

15	3/10-2018	Rådmannen	<p><u>Kort oppsummering:</u> Område: Lille-Børøya ved Hadseløya. Ønsker justering av formålsgrænse mellom friområde og boligområde på GBnr.. 65/1164.</p> <p>Rådmannens vurdering: Innspillet må behandles ved utarbeidelse av kommuneplanens arealdel, og tas således ikke med i planprogrammet. Det tas således ikke stilling til innspillet på nåværende tidspunkt.</p> <p>Konklusjon: Innspillet må behandles ved utarbeidelse av kommuneplanens arealdel, og tas således ikke med i planprogrammet.</p>
16	1/11-2018	Rådmannen	<p><u>Vedr. plan for masseuttak:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jf. planstrategien kap. 4.3.2 Kommunedelplan for masseuttak (sitat): <i>Planbehovet er tidligere initiert gjennom forrige planstrategi. Planen må identifisere nye områder der det er mulig å etablere fremtidige masseuttak for å kunne dekke samfunnets behov for masser. I samme runde bør her også identifiseres områder der det kan tas ut masser til andre formål, f.eks. grafitt som benyttes bl.a. i elektronikk-industrien. Videre å avklare om identifiserte områder kan brukes i forhold til ulike interesser, f.eks. friluftsliv bo-områder etc. Planen vurderes inntatt i kommuneplanens arealdel, ved at mulige områder der det er realistisk å anlegge masseuttak inntas.</i> • <u>Jf. planstrategien kap 4 bokstav a (sitat):</u> Kommunens planstruktur skal være enkel og behovsstyrt. Det skal hele tiden vurderes om nye planbehov kan løses i eksisterende planstruktur <p>Rådmannens vurdering og konklusjon: Sett i lys av de to overnevnte punkter, spesielt første punkt siste punktum vil rådmannen foreslå at egen plan for masseuttak ikke lages, men heller inngår som et eget kapittel i kommuneplanens arealdel. Rådmannen vil derfor foreslå et nytt kapittel i arealdelen som heter 9.10 Mineralutvinning. Dette kapittelet erstatter tidligere kap. 9.10 Råstoffutvinning og massedeposering. Kapittelet vil bl.a. se på hele området, herunder peke på mulige fremtidige uttaksområder.</p>

6. Adresseliste

6.1 Ved utsending av planprogram til høring

Statlige, regionale og lokale myndigheter:

ANDØY KOMMUNE
AVINOR
BØ KOMMUNE
Fylkesmannen i Nordland
Hadsel kommune – Eldrerådet
Hadsel kommune - Kommunens ansvarlige for å ivareta barn og unges interesser
Hadsel kommune - Kommuneoverlegen
Hadsel kommune - Lokalt brannvesen
Hadsel kommune – Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
Hadsel kommune – Ungdomsrådet
LUFTFARTSTILSYNET
LØDINGEN KOMMUNE
Mattilsynet, regionkontoret Nordland
Nordland fylkeskommune
NORDLAND POLITIDISTRIKT
NVE, region nord
RENO-VEST IKS
Sametinget
SORTLAND KOMMUNE
Statens vegvesen, region Nord
Sør-Hålogaland bispedømmekontor
Trollfjord nett A/S v/ planleder håkon østgård
Tromsø museum
VÅGAN KOMMUNE
ØKSNES KOMMUNE

Bedrifter i Hadsel:

A.I. Møysaltur v/ Jan Reinertsen
Accountor Vesterålen as
Adventure 4 Life AS v/ Erlend Fjærvoll
Advokat Ola Øraker AS
Alf Brekken & sønner AS, avd. Stokmarknes
Alleen Drift AS
Andreassen Holding AS v/ Hans Petter Andreassen
ANS Stokmarknesbygget v/ Aage Bottolfsen
Apotek1 - Stokmarknes
Arena Sport AS
AS Fagfoto Melbu
AS Jernvareforretningen
Asplan Viak AS, Stokmarknes
Atlas Helse Og Miljøtjenester AS
Axis Eiendom AS
Bakerikaféen
Bankplassen AS
Berits fotterapi
Bernhard Wedding AS
Bhart eiendom AS
Birgits salong
Bladet Vesterålen
Borettslaget Markedsgata 21
Bottolfsen Eiendomsselskap AS
Byggteam-Stokmarknes
Byggtorget/Vesterålen byggservice
Retail Management AS, avdeling Zavanna Stokmarknes
Chr. Frederiksens Gt. 12 Eiendom As
Coop Nordland Sa Avd 33 Coop Prix Melbu
Coop prix
Comer sport
Den glade kokk
Din klinikk
Driftselskapet Brødrene AS
Drop-in solstudio
Elkjøp-Stokmarknes
Fargehandelen Melbu AS
Fazenda AS

Fiskeriparken Egga utvikling
Frk. Hud
Garnityr
God Idé
H.j. Bygg AS
Hadsel ASVO AS
Hadsel begravelsesbyrå AS
Hadsel bygg & vedlikehold AS
Hadsel havn KF
Hadsel maskin
Hadsel taxi BA
Handelsbygg Holding AS
Haneseth AS, avd. Stokmarknes
Havfisk Melbu AS
Helsebanken
Hjem & fritid
Hjørnekjosken eiendommer AS
Hokland blomster
Hoxha, Agron & Elton
Hurtigrutemuseet
Hurtigruten ASA v/ Øystein Knoph
Hårtuppan
Institutt For Manuell Terapi AS
J.h. Eiendom Melbu AS
Jensen eiendom AS
Johansen Zoo
John Sofus Bottolfsen
K A Karlsen boliger AS
Kaljord Havhus As
Kbt AS
Kort & langt
Kristian G. Olsen AS
Kvitnes Gård Helge Mørck
KW Eiendom Hadsel AS v/ Mehmet Sekersoz
Lars Iversen AS
Larsen Elektro AS
Lerøy Norway seafoods avd. Melbu
LiftMe AS
Lito Hadsel AS v/ Lisbeth Bergvik
Magnussen kaffebakeri
Markedsbrygga eiendom AS
Marken AS
Melbo Hotel As
Melbu Autosenter AS
Montér Per Strand Hadsel AS
Museum Nord
Mustafas sy & søm
Møysalen Nasjonalparksenter AS
Naprapat Maria Ødegaard
Nesset spiseri
Nessko AS
Nille-Stokmarknes
Nordlaks eiendom AS
Norengros AS, avd. Stokmarknes
Nye Vesterålen eiendom AS
Opplysningsvesenets fond
Opus-Hadsel
Provencehus AS
PTN Pumpeteknikk Nord AS
Ranværingkvartalet AS
Ranværingneset eiendom AS
Regnskap & Bedriftsrådgivning AS
Rema 1000-Stokmarknes
Rex Helse & Miljø AS
Rf Eiendom AS
Riarhaugen Borettslag
Ringen herrefrisørsalong
Rødbrygga AS
Rønningkiosken/Mix
Schjelderup Maskin AS
Sentrum ur & smykker
Sentrumsgården AS
Sibsas AS
Siv Ing Kurt Rønning AS
Sko-Hjørnet AS
Skomakerlunden borettslag

Skretting AS, avd. Stokmarknes
Smia Eiendom Db AS
SMV Hydraulic AS
Sparebank1 Stokmarknes
Spar-Stokmarknes
Specsavers-Stokmarknes
Speser Holding AS
Stadssalg AS
Stamina, Stokmarknes
Statera v/ Marit Ebeltoft
Steinsvik eiendom AS
Stiftelsen Edith Og Gunnar Fredriksens Minne
Stiftelsen Nordland Akademi For Kunst Og Vitenskap
Stiftelsen Norsk hurtigrutemuseum
Stilo AS
Storholmen eiendom AS
Storholmen Holding AS
Strandgata Eiendom AS
Takst Og Byggservice As
Tannlege Sefranek
Tannlegen i Nesset
Thai-massasje Chansungnoen
Trollfjord AS
Trygg AS
Trykkerigården AS
Vagabond
Varg Holding AS
Vesteraalens avis
Vesterålen eiendomsomsetning AS
Vesterålen varmpumper AS
Villaveien 3 Eiendom As
Vinmonopolet
Vita-Stokmarknes
Vi-To Klær AS
xPartner AS, Vesterålen
Økoråd Hadsel AS

Organisasjoner:

Breivik bygdelag
Bygdelaget Polarstjernen
Bømyra Vel v/ Gunhild Valsnes
Børøya boligforening v/ Therese Guldberg
Båtforeningen Havella v/ Terje Nicolaisen
Fjordfolk under Møysalen
Fortidsminneforeningen for Vesterålen
Galleri Aphoteket
Grytting i.l
Grønninghaugen småbåtforening v/ Jan Kristoffersen
Gulstad grunneierlag
Hadsel badmintonklubb
Hadsel bondelag v/ Finn Harald Hokland
Hadsel historielag v/ Johan Ludvig Notø
Hadsel idrettsråd v/ Asle Oshaug
Hadsel jeger- og fiskerforening
Hadsel LHL
Hadsel lokallag av N.F.U.
Hadsel miniatyrskyteklubb
Hadsel næringsforening
Hadsel paintballklubb
Hadsel sau & geit v/ Geir Amundsen
Hadsel taekwon-do klubb
Hadsel undervannsklubb
Holdøy Bygdelag
Holmsnes & Sandnes sanitetsforening v/ Britt Solvik
I.l. Møysalen
I.l. Stålbrott
Innlandet friluftsförening
Innlandet historielag v/ Eldrid Sæther
Innlandet lokalutvalg
Kanstadfjord og vestre Hinnøy reinbeitedistrikt
Kvitnes bygdeforening
Langøya lokalutvalg v/ Oddvar Pedersen
Langøya rideklubb
Lekang ski- og bygdelag
LHL Hadsel

Melbo I.I.
Melbo musikkforening
Melbo skytterlag
Melbu blandakor v/ Tom Harry Hansen
Melbu båtforening
Melbu drillkorps
Melbu folkebad
Melbu lokalutvalg
Melbu skolekorps
Melbu trommedamer
Melbu turnforening
Myrland grendelag v/ Eli Dimmedal
Naturvernforbundet Nordland
NOF Vesterålen lokallag
Nordland fylkes fiskarlag
Nordre Raftssund utmarkslag
Nordre Raftssund grunneier- og innbyggerforening
Norges blindeforbund
Norsk ornitologisk forening – avd. Vesterålen
Raftssundet/ Strandlandet lokalutvalg v/ Rolf Hartviksen
Stokmarknes handelsstandsforening
Stokmarknes håndballklubb
Stokmarknes idrettslag
Stokmarknes musikkforening
Stokmarknes orienteringslag
Stokmarknes skolekorps
Stokmarknes speidergruppe v/ Ann Katrin Grimstad
Stokmarknes Vel
Storå Vel
Strandlandet idrettsforening
Strønstad helselag
Tømmervik & Bergvik velforening v/ Tommy Løvang Hansen
U.L.Nybrott v/ Tove Lauritsen
UK Blinken
UK Melbu
Vesterålen turlag

6.2 Ved utsending av planprogram etter stadfesting

Overordnede myndigheter samt de som har avgitt innspill får eget brev. Stadfestingen av planprogrammet kunngjøres i Vesteraalens avis og på kommunens hjemmesider.

Avinor
Fylkesmannen i Nordland
Kvitnes gård v/ Helge Mørck
Nordland fylkes fiskarlag
Nordland fylkeskommune
NVE, region nord
Opplysningsvesenets fond
Roar Wedding
Sametinget
Statens vegvesen, region Nord
Stålberget AS
Thor-Ivar Gullberg
Turid Jacobsen v/ Yngvar Trandum

7. Politisk behandling

7.1 Vedtak om offentlig ettersyn

Kommunestyret har behandlet saken i møte 26.04.2018 sak 23/18

Møtebehandling

Det var 22 representanter til stede under behandling av saken da tre representanter hadde fått innvilget permisjon.

Votering

Enstemmig

Vedtak

1. Arbeidet med revisjon av kommuneplanen startes opp, jf. plan - og bygningsloven § 11-12.
2. Forslag til planprogram legges ut til offentlig ettersyn i 7 uker, jf. plan- og bygningsloven § 11 - 13.

7.2 Stadfesting av planprogram

Kommunestyret har behandlet saken i møte 13.12.2018 sak 87/18

Møtebehandling/votering

23 representanter tilstede under behandlingen Kommunestyret vedtok enstemmig Formannskapetets innstilling

Vedtak

Hadsel kommune fastsetter vedlagte forslag til planprogram med endringer. Hjemmel for vedtaket er plan- og bygningsloven § 11-13 andre avsnitt første punktum.